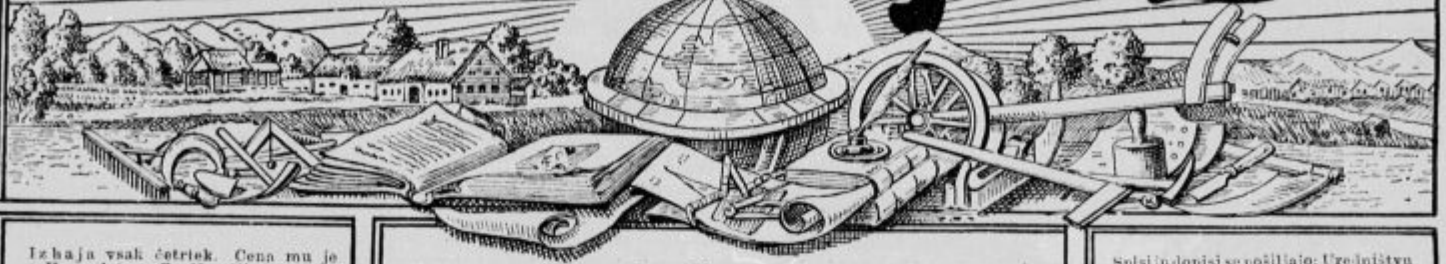

DOMOLJUB

Izhaja vsaki četrtek. Cena mu je 3 K. na leto. (Za Nemčijo 4 K., za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 31.

V Ljubljani, dne 30. julija 1914.

Leto XXVII.

Za blagor očetnjave naj puška govori!

Vojska je zavihrala po naši domovini. V soboto ob 6. uri je potekel čas, do katerega bi se bil moral udati Srb zahtevam naše države. Bile so pravične, bile so potrebne, manj se zahtevati ni smelo. Srbska vlada je l. 1909. slovesno zagotovila, da ne bo trpela agitacije proti naši državi, delala je pa ravno narobe; od takrat se je le še bolj razvila. Vžigala je z vsemi silami strastno sovraštvo proti Avstriji doma in zanašala velesrbko misel tudi preko mej, na Hrvaško, v Dalmacijo, v naše slovenske pokrajine in celo na Češko. Srbska vlada je po svojem časnikarskem oddelku plačevala razne liberalne liste, da so brizgali svoj strup med naše ljudstvo; srbki generalni štab je imel najetih vse polno vohunov v naši državi; iz njegovih blagajn so bili plačani tisti, kateri so napadali naše smodnišnice in vojaška skladišča. Posebno društvo »Narodna Obrana«, ki so vodili častniki, politiki in državniki je pa še posebej nabiralo denar in z njim najemalo študente in druge mlade ljudi, da so po gimnazijah, realkah in vseučiliških agitirali za velesrbstvo, za to, da se zanese sovraštvo proti Avstriji in njeni vladarski rodbini med mladino in po nji med ljudstvo. Od l. 1908. prav posebno pa zadnje poldrugo leto sem se je ta agitacija razlivala med nami kakor strahotna povodenj. Listi, ki so jo podpirali, so veselo izhajali, dasi je vsak vedel, da s svojim denarjem ne morejo; tudi agitatorjem ni manjkalo denarja. Zdaj vemo, odkod je prihajal.

Ogromna večina našega ljudstva, ki je zbrana pod zastavo S. L. S., je ostala

zvesta svojemu vladarju. Naša stranka se je izkazala sijajno v tem hudem času. Priznati pa moramo, da se je avstrijsko ljudstvo sploh vedno bolj udajalo neki malodušnosti, in da je strah, kaj bo z Avtrijo, rastel od dne do dne. Ni čuda! Velesrbska agitacija je slovela na trditve, da bo Avstrija gotovo propadla, da jo bodo razdelili, da se bliža njena zadnja ura. Podobne glasove smo slišali tudi drugod. Ponosno poudarjamo, da so zlasti naši politiki s tisto odločnostjo, s katero so branili pravice našega naroda, tudi dokazovali živo moč naše države in širili trdno zaupanje, da se bo prerodila v krepko zaščitnico vseh narodov in stanov, kar jih prebiva pod habsburškim vladarjem.

Prej so govorili in hujskali plačani agitatorji, takorekoč nemoteni in brez ovir so bili hujskali leta sem. Sami smo se borili proti njim; javne oblasti so spale. Opozarjali so naši politiki nešteto krat, da je najvažnejše vprašanje v državi na našem jugu, da se mora okrepiti državi zvesti Hrvat in Slovenec, da je sicer nevarnost za državo nepregledna, toda šele bomba, ki je padla v Sarajevem in strela, ki sta podrla najdražji cvet našega cesarstva — prestolonaslednika in njegovo ženo, — sta dvignila po konci glave našim državnikom. Vsi narodi so to želeli in so se res oddahnili, ko je naša država od Srba nazadnje res odločno zahtevala mir. Srb ga neče dati, ker se zanaša na Rusa. Zato sta zdaj začela govoriti puška in meč.

Ali si je Srb, ko je ravno zdaj takorekoč uradno naročil morilce za prestolonaslednika, jim dal orožje v roke, jih učil metati bombe in streljati, in jih spravil pod uradnim varstvom čez mejo, mogel misliti, da bo to ostalo brez učinkov? Prišli so, pač drugačni, nego si jih je mislil. Sodil je, da nastane v Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji, po Hrvaškem upor, ki mu bodo pomagali tudi Slovenci in Čehi. Bruhnil je res upor, toda proti morilcem in tistim, kateri so jih najeli in vsem njihovim pomagačem. In v tem uporu se je rodila vojska.

Za veliko reč gre. Miru izsiliti marširajo naši vojaki z orožjem v roki proti sovražniku. Naš sivi vladar je trpel in potrpel do najskrajnejše meje. Ko nobeno drugo sredstvo več ni pomagalo, ko sta odpuščanje in potrpežljivo

odlašanje prišla do skrajne meje, je s tresočo roko podpisal najvišji ukaz, naj za blagor očetnjave puška govori. Mi gremo za njim!

Matere in žene, ki imate svoje drage v cesarjevi suknji, kvišku srca! Pravična je naša reč, potrebna za naš dom in njegovo mirno bodočnost. Treba je žrtev! Dajmo jih zvesti in udani. Molite za našo armado! Naj se skoraj naši sinovi vrnejo ovenčani z zmago na svoj dom, in naj nam prinesejo s seboj zagotovilo trajnega miru in z njim blagostanja in blagoslova.

Vojska.

Avstrija — govorila!

Dne 23. t. m. ob 6. uri popoldne je izročil avstrijski poslanik baron Giesl po naročilu Avstro-Ogrske srbski vladi takoimenovano »noto«, v kateri zahteva avstro-ogrška vlada od srbske sledeče:

1. Srbska vlada mora dati zagotovilo, da proti Avstro-Ogrski naperjene sovražnosti obsoja. Ta sovražnost obstoja v skupnosti stremljenj, katerih končni smoter je od monarhije odtrgati ozemlja, ki ji pripadajo, in da se obveže, da to hudodelstvo in nasilno propagando z vsemi sredstvi zatre.

V zmislu te zahteve sestavljeno izjavo mora srbska vlada priobčiti na prvi strani njenega uradnega lista dne 26. julija. Dalje se mora ta izjava naznaniti srbski armadi v dnevnem povelju srbskega kralja in v uradnih časopisih armade.

2. Srbska vlada se mora obvezati: Da bo zatrla vsako tiskano reč, iz katere je razvidno hujskanje, sovraštvo in zaničevanje monarhije. — Razpustiti se mora takoj društvo »Narodna Obrana« in druga temu podobna društva. — Iz javnega poduka se mora odstraniti vse, kar služi za gojenje sovraštva proti Avstriji. — Iz vojaške in upravne službe se morajo odstraniti vsi častniki in uradniki, ki so krivi, da se je med Srbi sovraštvo proti Avstriji tako razpaslo. Imena teh bo avstrijska vlada naznanila srbski in ji predložila tudi dokaze njih krivde. — Srbska vlada mora dovoliti, da v Srbiji pri zatiranju gibanja proti Avstriji sodelujejo tudi uradniki c. kr. avstro-ogrške vlade. — Proti udeležencem zarote, katere posledica je bil umor v Sarajevu, ki se nahajajo na Srbskem, se mora uvesti sodna preiskava, katere se udeležijo tudi od Avstro-Ogrske določeni uradniki. — Z vso naglico se morata aretirati srbski major Voja Tankosič in neki Milan Ciganovič, srbski državni uradnik. Ta dva sta bila pri zaroti najbolj udeležena. — Srbska vlada mora z odredbami preprečiti, da se ne bo vtihotapljalorožja in bomb čez mejo. Iz službe mora odpustiti in strogo kaznovati tiste uradnike carinske službe, ki so zločincema v Sarajevu

pomagali čez mejo. — Pojasniti mora srbska vlada avstro-ogrski, zakaj se nekateri visoki srbski politiki niso pomisljali izraziti se na sovražen način proti Avstro-Ogrski. — O vsem tem mora srbska vlada dati odgovor avstro-ogrski vladi v soboto 25. t. m. do 6. ure zvečer. To so bile torej zahteve avstro-ogrške vlade. Meč je potegnjen!

Zakaj je Avstrija tako govorila?

Po aneksiji Bosne se je srbska vlada dne 31. majnika 1909. po svojem poslaniku na Dunaju napram avstro-ogrski vladi zavezala, da bo opustila vse sovražnosti, ki jih je do tedaj gojila proti Avstro-Ogrski, in da bode v naprej živela z Avstro-Ogrsko v prijateljskih razmerah.

Te dane besede pa srbska vlada ni držala!

Avstro-ogrška vlada pojasnjuje to sledeče:

Zgodovina zadnjih let in osobito bolesten dogodki 28. junija so dokazali obstoj prevratnega gibanja v Srbiji, ki si je stavilo za smoter, da odtrga od avstro-ogrške monarhije gotove dele njenega ozemlja. To gibanje, ki je nastalo pred očmi srbske vlade, je povzročilo onkraj ozemlja kraljestva dejanja nasilja in je našlo izraza v celi vrsti atentatov in umorov. Ne samo, da kraljevska srbska vlada ni izpolnila dolžnosti, vsebovanih v izjavi z dne 31. marca leta 1909., ampak tudi ni ničesar storila, da bi to gibanje zatrla. Trpela je zločinsko počenjanje različnih, proti monarhiji naperjenih družtev, neukročeno pisanje časopisja, proslavljanje povzročiteljev napadov, udeležbo častnikov in uradnikov pri prevratnem počenjanju; trpela je nezdravo propagando v javnem pouku in je končno trpela vse slovesne izjave in prireditve, ki bi lahko srbsko prebivalstvo zapeljale do sovraštva proti monarhiji in do zaničevanja njenih prav.

Mlačnost, katere je kriva kraljevska srbska vlada, je trajala še v tistem trenutku, ko so pokazali dogodki 28. junija celemu svetu strašne posledice take mlačnosti. Iz izpovedi in priznanj hudodelskih povzročiteljev napada 28. junija je jasno, da so morilci orožje in bombe, s katrimi so bili preskrbljeni, dobili od srbskih častnikov in uradnikov, ki pripadajo »Narodni Obrani« in da so končno prepeljavo hudodelcev in njih orožja v Bosno povzročili in izvedli vodilni srbski carinski organi. Navedeni podatki preiskave c. kr. vladi ne pripuščajjo, da bi še nadalje zavzemala stališče potrpežljivega čakanja, ki je je skozi leta nasproti tej gonji zavzemala, ki ima svoje središče v Belgradu in se od tam prenaša v ozemlje monarhije. Ti dogodki nalagajo c. kr. vladi marveč dolžnost, da jim napravi konec, ker trajno ogrožajo mir monarhije.

To vse je bilo tedaj vzrok, da je avstro-ogrška vlada enkrat napram Srbiji odločno govorila: ali — ali!

Kazenska preiskava je dokazala.

Kazenska preiskava pri sodišču v Sarajevu proti Gavrilu Principu in tovarišem radi 28. junija letos izvedenega zavratnega umora, oziroma radi sokrivde, je dozdej dognala:

1. Načrt, da se nadvojvoda Franc Ferdinand ob svojem bivanju v Sarajevu umori, so napravili v Belgradu Gavrilu Princip, Nedelko Cabrinovič, neki Milan Ciganovič in Trifko Grabež s sodelovanjem Voje Tankosiča.

2. Tistih šest bomb in štiri browning-samokrese z municijo, katerih so se hudodelci kot orodje posluževali, sta preskrbela in izročila Principu, Cabrinoviču in Grabežu neki Milan Ciganovič in major Voja Tankosič.

3. Bombe so ročne granate, ki izvirajo iz orožnega depota (zaloge) srbske armade v Kragujevcu.

4. Da zagotovi vspešen napad, je Ciganovič poučil Principa, Cabrinoviča in Grabeža, kako je ravnati z granatami in je Principa in Grabeža v gozdu poleg strelišča pri Topčaderu učil streljati z browning-samokresi.

5. Da se Principu, Cabrinoviču in Grabežu omogoči, da so prestopili bosansko-hercegovinsko mejo in vtihotapili svoje orožje, je Ciganovič napravil cel tajen prevozen načrt. Vstop zločincev z njihovim orožjem v Bosno in Hercegovino sta izvedla obmejna stotnika v Šabcu, Rade Popovič, in v Loznici carinski organ Rudivoj Grbič s pomočjo več drugih oseb.

Ali bo Srbija po teh dokazih še tajila krivdo?

Srbija odgovorila. — Vojska.

V soboto je vsa Evropa z napetostjo pričakovala, kakšen bode srbski odgovor na zahtevo Avstrije. Popoldne so se raznesle vesti, katere so sprejeli tudi časopisi, da bo spor mirnim potem rešen, ker se bo Srbija udala. Vse se je oddahnilo. Toda v poznih večernih urah že je prišla vest z Dunaja, da je Srbija odgovorila, ni pa sprejela stavljenih ji pogojev. Stvar se je naenkrat zasukala in avstrijsko ljudstvo je stalo pred novim, zgodovinskim dogodkom. Prvo uradno poročilo se je glasilo: Odgovor Srbije je došel, a je nezadosten. Srbska vlada in čete so Belgrad že zapustile. S tem so zveze med Avstrijo in Srbijo dejansko prekinjene. Vojna napoved Avstrije se še ni podala, toda Avstrija bo vse storila, da varuje svoj ugled.

V Belgradu.

V soboto dopoldne je bilo razpoloženje v Belgradu mirno, zlasti ker je tudi srbska vlada v svojem časopisju že nekako namigavala, da se bo udala in sprejela zahteve Avstrije. Popoldne pa je nastalo povsem drugačno razpoloženje. Ljudje so se začeli zbirati po ulicah v velikanskih množicah. Pripovedovalo se je, da je prišel iz Peterburga telegram, ki je položaj takoj izpremenil. Pravijo tudi, da so srbski častniki pritisnili na vlado in nastopili celo pretilno. Ob pol 5. uri so se podali

zastopniki časopisja v avstro-ogrsko poslaništvo, kjer jih je sprejel baron Giesl, ki je bil že pripravljen za odhod. Malo minut pred 6. uri je prišel k avstro-ogrskemu poslaniku srbski ministrski predsednik Pašič, ki je prinesel odgovor srbske vlade. Ker ta odgovor ni bil zadovoljiv, je avstro-ogrski poslanik naznanil Pašiču, da so diplomatične zveze med Avstro-Ogrsko in Srbijo pretrgane ter je takoj nato s svojim osebnem odpotoval iz Belgrada. Srbski poslanik na dunajskem dvoru Jovanovič je odpotoval v nedeljo z Dunaja.

Srbija — hinavska.

Srbska vlada je dala svoj odgovor šele nekaj minut pred od Avstrije določenim rokom. Cel dan se je v Avstriji in tudi v Srbiji mislilo, da se bo vsa stvar mirnim potom rešila. V resnici pa je srbska vlada odredila že ob treh popoldne splošno mobilizacijo armade in je kralj Peter z dvorom že dopoldne odpotoval iz Belgrada. Dvor in vlada so preloženj v Kragujevac, kamor so prepeljali tudi državne blagajne in vse važne uradne listine. Narodna banka in uprava zakladov sta se že 21. t. mes. preselili z blagajnami v Niš.

Pri cesarju v Išu.

Zunanji minister grof Berchtold in vojni minister Kroatin sta v soboto ob pol osmi uri zvečer prišla k cesarju in mu naznanila odgovor srbske vlade. Nato sta še isti večer oba odpotovala na Dunaj. Cesar je odredil delno mobilizacijo. Naznanila se je ljudstvu z lepaki. Izdale so se takoj tudi važne odredbe. Na podlagi § 14. državnih temeljnih postav se je izdalo pet cesarskih odredb, ki so se takoj uveljavile. Cesarske odredbe se ozirajo med drugim na prenos pravice politične uprave najvišjemu poveljniku vojnih sil v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Zaključil se je državni zbor in deželni zbori. Ministrske odredbe se tičejo med drugim odprave o državnih temeljnih določilih o osebni svobodi, hišne pravice, društvenega in shodnega prava, pismene tajnosti, svobode časopisja, prenehanja porotnih sodišč, omejitve potnih listov, postavljanje civilnih oseb radi kaznivih dejanj proti vojni sili pod vojaško kazensko sodstvo. Izda se prepoved o izvozu več predmetov in uveljavi postave o vojnih datjavah. — Cesar ostane še nadalje v Išu.

Razpoloženje v Avstriji.

Takoj ko se je po mestih in deželi raznesla vest o nezadovoljivem odgovoru srbske vlade, je nastalo med ljudstvom navdušeno razpoloženje. Na Dunaju, Budimpešti in drugih mestih je ljudstvo priredilo velike obhode. Prepevala se je cesarska pesem in ljudje so na resen in dostojen način dajali duška navdušenju za častitljivega našega vladarja, kateremu ni bilo prizanešeno, da mora, star 85 let, klicati svoje narode na vojno proti zvitemu in hinavskemu sovražniku, ki je hotel izpodkopati temelje države in zasejati

med avstrijskimi narodi seme nezadovoljnosti in upora.

Podrobna poročila.

Putnik aretiran. Vodja srbskega generalnega štaba vojvoda Putnik se je mudil s svojo hčerjo v Avstriji na dopustu. Ko se je hotel v soboto vrniti v Belgrad, je bil najprvo ustavljen od oblasti v Gradcu, toda takoj izpuščen. Na Ogrskem pa ga je na neki postaji (med tem časom je prišel namreč odgovor Srbije) orožništvo prijelo in aretiralo. Vojvoda se je poizkusil z revolverjem ustreliti, kar so mu pa orožniki preprečili.

Gromenje topov. Nekateri listi poročajo, da se je v noči med soboto in nedeljo čulo iz belgrajske smeri proti Zemunu gromenje topov. Sodijo, da je morda v Belgradu izbruhnila revolucija.

Brzojavne pozive, da naj odpotujejo k svojim četam, so dobili srbski vojaški obvezniki, ki so se nahajali v Nemčiji.

V Sarajevu, mestu, kjer je bil izvršen strašni umor na avstrijskega prestolonaslednika in njegovo soprogo, so sprejeli vest o zahtevah, stavljenih Srbiji, z velikanskim navdušenjem. Ondi bivajoči Srbi pa so bili prestrašeni ob teh vesteh.

Srbski generalni konzul Milinkovič v Budimpešti je mesto zapustil in odpotoval v Belgrad.

Na Dunaju. V soboto zvečer je poklical načelnik urada za časopise v zunanjem ministrstvu k sebi časnikarje, ki so več ur čakali v uradu, kaj bo de. Naznanil jim je, kaj se je zgodilo. Časnikarji so hiteli k izhodom in so zaklicali množici, zbrani pred palačo: Vojska! Vojska! Velikanska množica je takoj napolnila vse ulice. Eden drugega je klical: Na vojsko! Na vojsko! — Množica je pela cesarsko pesem in Princ Evgenovo pesem. Povsod so tudi godbe svirale te dve pesmi. Bilo je velikansko navdušenje vsepovsod. O enakem navdušenju se poroča tudi iz drugih mest Avstrije.

Na železnicah. Uradno se naznanja, da so odrejene straže na vseh železniških progah. Straže imajo povelje, da zoper vsakega, ki bi se na prvi poziv: »Stoj!« ne ustavil, rabijo orožje. Zasebni promet na južni železnici je bil ustavljen.

Naši ministri, ki so bili na dopustu, so došli že 23. in 24. t. m. na Dunaj nazaj. Brzojavno so bili poklicani tudi vsi ministrski poročevalci.

Ruska vlada je za zahteve Avstrije zvedela že v torek prejšnjega tedna iz Belgrada. Kako so v Belgradu zvedeli, je seveda tajnost.

Vojvoda Putnik, aretirani vodja srbskega generalnega štaba, je bil prepeljan v Budimpešto v korno poveljništvo. Kakor se poroča, so ga pozneje izpustili, da je mogel odpotovati v Belgrad.

Cesar je v nedeljo zjutraj bil pri

tih sveti naši, potem je pa cel dan sprejemal poročila.

Vsi češki časopisi pišejo navdušeno za vojsko in Avstrijo.

Denarne priprave za vojsko. Voditelj avstrijskega finančnega ministrstva je stopil v stik s pošto hranilnico in jo obvestil, koliko da bude potreboval denarja. Za sedaj potrebuje krog 300 milijonov. Najbrže se bodo izdale 50dnotne zakladne zadolžnice za dobo dveh let. Tudi ogrski finančni minister bo storil najbrže isto. Obe vladi imata pri avstro-ogrski banki naloženo 200 do 250 milijonov kron, tako da smo z denarjem dobro preskrbljeni.

Od Rusije odvisen svetoven mir. Diplomati delajo na svojo moč, da ostane spor samo med Avstro-Ogrsko in Srbijo in da se ne razširi med druge države. Zlasti Angleži in Francozje vplivajo v tem smislu na Rusijo. Sedaj je svetovni mir odvisen od tega, kaj bo rekla Rusija.

Spor med Avstrijo in Srbijo omejen. Dunaj, dne 27. julija. Borzni komisar je izjavil, da je po izvedbah, ki jih je dobil na merodajnih mestih, skoro gotovo, da se bo spor, oziroma vojska med Avstrijo in Srbijo, omejila samo na ti dve državi.

Srbske vojne priprave. Srbija je pripravila velike vojne odredbe. Nihče, ki je podvržen vojaščini, ne sme države zapustiti. Ob bosenski meji popravljajo utrdbe v obrambo. Podonavska divizija je združena. Poveljuje ji general Jankovič, predsednik »Narodne Obrane«, kar je vse presenetilo in ki je z umorom avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda silno omadeževan. Tudi drinska divizija je že združena. Glavni srbski stan je mesto Varjevo. Vsi srbski dijaki in vsi vojaščini podvrženi srbski državljani so, ne da čakajo na poziv, zapustili Pariz in odpotovali v Srbijo. Zadnja ladja se je odpeljala iz Belgrada dne 25. tega mesca ob 10. uri zvečer. Potniki so poročali, da se je odpeljalo zlato srbske narodne banke in da se je prestolonaslednik Aleksander odpeljal v Niš. V Zemunu je vse navdušeno. Bogati meščani so dali na razpolago vojaškemu oblastem svoje avtomobile in vozove. Pošto so podredili vojaškemu oblastem. Eno uro nato, ko se je odpeljal baron Giesl iz Belgrada, so izšle v Belgradu posebne izdaje. Velika množica je korakala pred konak in je neprestano klicala: Vojska! Vojska! Zvečer so orožniki delavce odvedli iz tvornic. — Iz Carigrada je došel v Belgrad zadnji vlak 26. t. m. ob 10. uri 25 minut. V Zemunu se ni več peljal. — Ves dan se vrše veliki prevozi čet in municije v notranjost dežele. Srbija zbira velike množice čet okoli Semendrije in Niša. Za civiliste vozi v notranjost dežele le en vlak na dan. Prestolonaslednik Aleksander je v kraljevem imenu izdal ukaz, ki mobilizira celo srbsko armado ter je izdal razglas na srbsko ljudstvo. — Srbska skupščina je za dan 27. t. m. bila sklicana v Niš. — Vse beži iz Bel-

grada. Vlado spise so pod vojaškim spremstvom prepeljali po železnici v notranjost dežele. Prodajalne so zaprte. Vse je v velikem neredu. V nedelj-skih večernih urah je beigradska banda pričela v predmestjih ropati po trgovinah. Vojaštvo je moralo nastopiti proti pocestnim roparjem ter je pred neko gostilno streljalo. Tudi v severnem delu so bili nemiri. V neki hiši je izbruhnil ogenj. Garnizija je že v soboto odšla iz Beograda ter je v Beogradu ostal le mal oddelek vojakov.

Omejitev prometa. Pričenši z 28. julijem se je po vseh avstrijskih državnih železnicah omejil tovorni in osební promet.

Kaj pravijo druge države?

Nemčija. Nemški poslanik v Parizu je izjavil v francoskem zunanjem uradu, da se Nemčija popolnoma strinja z Avstro-Ogrsko ter upa, da se spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo ne bo razširil tudi med druge države. Ako pa bi se vmešavala kaka moč, je gotovo, da se bo mednarodna napetost povečala. Te besede nemškega poslanika so smatrali na Francoskem za grožnjo. — Ko se je po Nemčiji raznesla vest o odgovoru Srbije Avstriji, je prevladalo vsepovsod obče navdušenje za Avstrijo. V bavarski poslanski zbornici so izrazili željo zmage Avstriji, ako pride do vojske. V Berlinu so se vršile velike demonstracije za Avstrijo. Nemški cesar, ki je na potovanju v severnih deželah, je potovanje prekinil in se vrnil v Berlin.

Rusija. Ruski ministrski svet je sklenil posredovati med Avstrijo in Srbijo in sicer v tem smislu, da naj bi Avstrija podaljšala čas za odgovor. — Uradni listi ruske vlade pa so prinesli sledečo vest: Carska vlada je zelo prizadeta vsled nenadnih dogodkov in zasleduje spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo s pozornostjo ter izjavlja, da Rusija ne more ostati brezbrizna. Namestnik carskega poslanika na Dunaju je v soboto posredoval v avstrijskem zunanjem ministrstvu, da bi se podaljšal rok za odgovor Srbiji. Reko se mu je, da to ni mogoče. Rusko časopisje piše zelo bojevito.

Angleška. Med Angleško in Francosko so se vršili dogovori, kako bi se vojna omejila samo na Avstrijo in Srbijo ali kako najti izhod, da se vojska sploh prepreči. Vsi angleški časopisi so izražali prijateljstvo do monarhije, ki je morala storiti ta korak proti Srbiji. Svetovali so tudi Srbiji, da naj ugodi zahtevam, da se prepreči evropska vojska.

Bulgarija. Bulgarska javnost pozdravlja korak Avstro-Ogrske proti Srbiji z velikim zadoščenjem. Želi, da bi ta korak privedel Srbijo do spoznanja. To spoznanje pa bo dobila Srbija le s silo in le na ta način, da bo prenehala Srbija dražiti svoje sosede. Bulgarski car bi se moral udeležiti nekih slavnosti v Nemčiji, kar pa je odpovedal in ostal v Sofiji.

Italija. Kraljevska italijanska vlada je doposlala c. in kr. vladi izjavo, da bo v morebitnem oboroženem konfliktu med Avstro-Ogrsko in Srbijo zavzemala prijateljsko stališče, ki odgovarja zveznemu razmerju. Ta izjava se pridružuje dostojno s po celi monarhiji navdušeno sprejeto izjavo zvestobe Nemčije in se je odgovor na preizkušena naziranja Avstro-Ogrske sprejel z zadovoljstvom in s hvaležnostjo.

Merodajna mesta še niso izgubila vsega upanja, če že ne ene vojske, da ostane spor samo med Avstrijo in Srbijo. Listi naglašajo, da razpolaga Avstro-Ogrska z gospodarsko zatovitvijo ob Donavi in z drugimi nasilnimi sredstvi, da prisili Srbijo, da bi tudi držala, če sprejme pogoje. Spor se more zato tako rešiti, da dobi Avstro-Ogrska mirovna jamstva za bodočnost. Italija stoji zvesto v tej zadevi na strani svojega zaveznika. — Italijanski zunanji minister di San Giuliano se je vrnil iz tople v Finggiju domov.

V Parizu in Peterburgu. Avstro-ogrsko noto noto so sprejeli na uradnih mestih v Parizu in v Peterburgu primerno mirno. Ta vtis se je dosegel, ker se je zadnji čas tako v Parizu kakor tudi v Peterburgu povedalo, da zavzema Nemčija stališče, da se mora spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo omejiti na ti dve državi in da se ne sme vanj nobena tretja stran vmešavati. Nemčija je tako Rusiji kakor Franciji naznanila, da bi vmešavanje kake tretje velesile pomenjalo za Nemčijo zvezin slučaj v vseh svojih posledicah.

Rumunija. Politični krogi so prepričani, da ostane Rumunija v slučaju vojnih nevarnosti mirna. Rumunsko časopisje, ki je pisalo še pred kratkim zelo sovražno proti Avstriji, je pisavo popolnoma izpremenilo. Medtem ko bi uradno časopisje rado posredovalo med Srbijo in Avstrijo in ki se sklicuje na prijateljstvo nasproti obema državama, nastopa zmerno, neodvisno časopisje odkrito proti Rusiji in za Avstrijo. Izjavlja se, da ostane Rumunija za slučaj vojske mirna, če se vojska omeji samo na Avstrijo in Srbijo. Če pa pride proti vsakemu pričakovanju do evropske vojske, narekuje Rumuniji njena življenjska skrb stališče.

Francija. Francoski finančni minister je borzi naznanil, da se vojska s Srbijo omeji na Avstrijo in Srbijo. Francija in Angleška v tem smislu skupno postopate. Politični francoski krogi sodijo, da do svetovne vojske ne pride. Zato so tu zelo hladni, ker imajo poročila, da se Rusija zdaj ne misli za Srbijo izpostaviti. Francija vpliva pomirjevalno na rusko vlado in je že predsednik Francije v tem smislu vplival.

Črnagora. Srbski kralj Peter in prestolonaslednik Aleksander sta kralju Nikolaju, ministrom, članom kraljeve rodbine in načelnikom strank poslala brzojavke, naj se črnogorska armada takoj mobilizira, da skupno s

Srbijo brani srbstvo. Kronska svet je sklenil splošno mobilizacijo črnogorske armade.

Kako je pri nas?

Od vseh strani nam prihajajo poročila, kako je slovensko ljudstvo sprejelo vest o mobilizaciji in morebitni vojski. Med ljudstvom je pravo vojno razpoloženje. V mnogih krajih so se jeli mladi fantje oglašati kot prostovoljci. Na vseh postajah je bila te dni velikanska gnječa. Ljudje ob progah pozdravljajo odhajajoče. V mnogih krajih spremljajo godbe odhajajoče na kolodvore. Slovensko ljudstvo se je dvignilo za svojega cesarja in ljubljeno Avstrijo! Vsa naša zemlja odmeva navdušenih vzklikov, solze mater brišejo junaki z glasovi svojih pesmi. Iz vseh vlakov, ki vozijo mimo Ljubljane, doni slovenska pesem, narodna pesem se vrsti za domoljubnimi. »Fantje pa žvižgajo in pojo...« V Ljubljani so te dni vse ulice poine ljudi. Zlasti pred kolodvorom in pred vojašnicami se vse tare. Vse prevladuje čustvo bratstva!

Narod!

Nastopili so težki časi. V teh moramo s podvojeno silo zaupati na Boga in na našo lastno moč. Nastopil je velik trenotek, gre se za velike reči, zato nas ta trenotek ne sme najti majhne.

Prosimo Boga, da nam da moč, da bomo naše dolžnosti: za vero, cesarja in domovino — zvesto, neustrašeno, pogumno vršili. Se posebno sedaj nam je treba goreče vere in vroče molitve. Pogumne ostanite zlasti vežne in dekleta in pokažite, da ste Slovenke, udane Bogu, zveste cesarju in močne opore v teh dneh vašim domačim. Z Bogom za ljudstvo — ljudstvo pa za domovino in cesarja!

Mirno in pametno!

Želimo, da naše ljudstvo mirno in pametno presodi položaj in se po nepotrebnem ne razburja. Iz uradnih naznanil in našega časopisja bo povzelo potrebna navodila, po katerih naj se v vseh slučajih ravna. Naj se ne da zlasti premotiti od premnogih govoric in prenapetih vesti!

Za sorodnike mobiliziranih. Državne podpore družinam. Sedaj, ko se bližajo resni dnevi, se vidi, kako je bilo prav, da se je v decembru 1912 izdal zakon, na podlagi katerega se zagotavljajo podpore družinam mobiliziranih. Ako je vpoklican rezervist ali nadomestni rezervist, ima njegova družina pravico do državne podpore. Kot sorodniki pridejo v prvi vrsti zakonska žena in otroci v poštev. Dalje stariši in sestre, otroci nezakonskih mater in nezakonske matere, ako prebivajo v državi in ako so avstro-ogrski državljani, oziroma spadajo v Bosno ali Hercegovino. Kot pomoči potrebni se smatrajo oni, ki žive v večjem delu od zaslužka vpoklicanega. Podpora se določa vsako leto posebej in ne sme presegati večine poprečnega zaslužka vpoklicanega. Podporese sestav-

ljajo v zneskih na podlagi članov družine. Te podpore trajajo za časa vpoklica v službo, vsled katere dotičnik ne more z delom preživljati svojcev. Podpore pripadajo le potrebnim. Ako kdo ubeži ali je obsojen v težko ječo ali v še hujšo kazen, odpadejo podpore. Svojeem, katerim je bil v boju ubit ali pogrešen, oziroma je vsled v službi dobljene bolezni umrl, se dele še šest mesecev podpore. Podpore, ki jih daje država, se ne znižajo vsled kakih drugih (privatnih ali občinskih) podpor. Podpore se izplačujejo vsakega 1. in 15. dne v mesecu.

Vojna nevarnost in hranilne vloge. Z ozirom na vojno nevarnost se ljudje velikokrat boje za njih hranilne vloge, ki jih imajo v hranilnicah in raznih bankah. Marsikdo zahteva, da se mu vloge izplačajo. Marsikdo meni celo, da papirnat denar ni dober. Država sicer sme v potrebi vzeti vozove, živali in druge potrebščine za vojno, toda denarja, ki je shranjen v hranilnicah, se ne more lotiti. Hranilne vloge so nedotakljive. Ne prijatelj in ne sovražnik se jih ne sme lotiti. To naj si zapomnijo tisti, ki menijo, da je denar manj varen v hranilnici, kakor v kaki nogavici. Saj je vendar hranilnega denarja največ naloženega v posestvih, katera ne izginejo. Torej, kdor bi bil v tem oziru v strahu, naj ohrani mirno kri in naj nikakor ne povzroča nepotrebnega razburjenja. Ako so ljudje pametni, potem ne more v nobenem slučaju obstojati najmanjša nevarnost za katerokoli rajfajzovko. Zato z vsem povdarkom svarimo proti mrzlični pre nagljenosti in nepremišljenosti strahopetnih ljudi. Denar v hranilnici je varen, med tem ko doma velikokrat ni varen. Torej razum!

Političen pregled

Avstrija. Za Avstrijo je bil pretekli teden zelo vznemirljiv. Vse se je sukalo okoli vprašanja, kaj bo, kakšen bo odgovor Srbije na avstrijske zahteve. Sedaj stvar pojasnjena in nemirnost vsled negotovosti odstranjena. Avstrija oleda velikim dogodkom nasproti. Bog daj, da bi se končali v njeno zmago in slavo! Nedorložno prelita kri žrtev v Sarajevu ne more ostati brez blagoslova! — **Za poveljnika deželne brambe** bo, kakor se trdi, imenovan nadvojvoda Peter Ferdinand, ki je zdaj podmaršal in divizionar na Dunaju. Njegov starejši brat Jožef Ferdinand, ki je divizionar v Lincu, prevzema zborna poveljstvo v Inomostu ali v Gradcu. — **Prestolonaslednik povišan za polkovnika.** Cesar je povišal prestolonaslednika nadvojvoda Karola Franc Jožefa za polkovnika in poveljnika huzarskega polka »Cesar Franc Jožef I., ki je na Dunaju.

Ogrska. V Budimpešti je pretekli teden zboroval državni zbor. Pričakovalo

se je, da bo na razna vprašanja od strani poslancev ogrski ministrski predsednik kaj povedal o stvareh med našo državo in Srbijo. Toda mož je previdno molčal. Dejal je samo, da je treba čakati in da ne bi bilo dobro preveč govoriti. — V drž. zboru so imeli 23. t. m. precejšnjo rabuko. Več poslancev opozicije je bilo za več sej izključenih. Ko pa se je drugi dan raznesla vest o korakih Avstrije v Srbiji, je opozicija takoj podala izjavo, da ne bode delala vladi nobenih težkoč.

Bosenski Srbi so pretekli teden obiskali pod vodstvom poslanca Dimoviča ministre Bertholda, Bilijskega, Stürgha in Tisza. Zagotavljali so jih udanosti Srbov v Bosni do Avstro-Ogrske. Cesarju so poslali posebno spomenico, v kateri so razložili svoje težave in prošnje.

Bulgarija. Bu'garski kraj Ferdinand pride tekom avgusta za daljši čas v Karlove vari, da si utrdi zdravje. — V Belgradu so imeli zaprte tri Bulgare, ki so bili osumljeni, da so nameravali atentat na srbskega prestolonaslednika. Spustili so jih, ker jim niso mogli ničesar dokazati. — V Sofiji vlada velika napetost. Ministrski predsednik pravi, da vodi obstrukcijo in boj proti carju in vladi ruski poslaik Savinski. — Vlada je naročila pri škodovih tovarnah večje število topov. — Vse bulgarsko časopisje obsoja sarajevski zločin ter ga pojasnjuje kot posledico srbske politike. Srbom očitajo tudi Bulgari, da ravnao z Bulgari v Makedoniji, katere so se Srbi na izdajalski način polastili, zelo kruto. Zakaj Srbi teh »bratov« ne poznajo in škikajo samo za »brati« v Bosni, —

Francoski predsednik na Ruskem. Francoski predsednik Poincaré je bil pretekli teden gost ruskega carja v Petrogradu. Sprejeli so ga z velikanskimi častmi. Župan mu je, ko ga je pozdravil, ponudil na srebrnem krožniku soli in kruha. Pri dvornem obedu sta si car in predsednik napila. V svojih govorih sta povdarjala prijateljstvo med Rusijo in Francosko in tudi misel o svetovnem miru. — Rusija mora najeti večje posojilo vsled slabe letine. Neki vplivni ruski časopis pravi, da je trojni sporazum (Rusija, Francoska in Angleška) sedaj tako močna, da ima sama ključ za vojno ali mir v rokah. — Rusi so prepričani, da je mogoče rešiti evropski mir le na ta način, da se Rusija krepko zavzame za Srbijo. (Saj ve ves svet, da je Srbija brez Rusije — nič.) — Francoski predsednik je iz Petrograda odpotoval na Švedsko obiskat švedskega kralja. S seboj je nesel zagotovilo ruskega carja, da Rusija nasproti Švedski nima nikakih sovražnih namenov.

Rusija. V Petrogradu imajo velikansko štavko. Število stavkujočih je narastlo na 120.000. Stavkajo tovarniški in tiskarski delavci, kakor tudi uslužbenci cestne železnice. Prišlo je že do krvavih pobojev med stavkujočimi in policijo. To gibanje je za mir v Rusiji nevarno. Samo v Petrogradu je narastlo število stavkujočih na 160.000

Italija. V Italiji so pripravljali železničarji splošno stavko. Menda so se sedaj premislili. Vlada namerava baje v slučaju

splošne stavke poklicati železničarje pod orožje in jih tako kot vojake prisiliti, da bodo izvrševali železničarsko službo. — Mobiliziskemu pozivu se je v Italiji odzvalo nepričakovano malo rezervistov. Mnogo poklicanih rezervistov je zbežalo v inozemstvo. V italijanskih armadnih krogih se upor zelo širi.

Albanija. Vsled dogodkov, ki se odigravajo med Avstrijo in Srbijo, katerih rešitev pričakuje vsa Evropa z napetostjo, so stopile zmede v Albaniji nekoliko v ozadje. Tudi tam doli gre stvar počasi naprej. Sedaj se je začela umešavati še Rumunija. Poroča se, da namerava rumunska vlada poslati svoje vojaštvo v Albanijo in s tem napraviti konec zmed. Pogoj rumunske vlade k temu je, da ji pritrldijo vse velesile. — Albanski zunanji minister Turkon paša je odpotoval pretekli teden na Dunaj. — Vstaši so izjavili v svojem odgovoru, ki so ga izročili zastopnikom velevlasti, da žele imeti v Draču drug vladni red. Ako se jim ne bo ugodila ta želja, se ne bodo bali prelitja krvi, samo da dobe v svoje roke mesto, čegar predajo zahtevajo. — Tudi knezu so pisali vstaši in mu grozili, da bodo poklali vse, ako jim ne izroči mesta. Zastopniki velesil so sklenili, da vstašem nič ne odgovore. Knezu primanjkuje denarja.

Angleška. Da se uredi zadeva v Ulstru, ki povzroči lahko na Angleškem meščansko vojsko, je sklical angleški kralj pretekli teden v London posebno posvetovanje, ki pa se ni obneslo in tako kaže, da te stvari še ne bo konec. — Na Angleškem so napravili poskusno mobilizacijo s svojim ogromnim brodomjem. Na kraljev ukaz se bo ta mobilizacija podaljšala do 15. avgusta.

Francoska. Na Francoskem imajo navzlic temu, da so sedaj počitnice in se nahaja gospoda po poletnih zabavališčih, mnogo zanimivega življenja. Njih predsednik se je mudil pretekli teden kot gost ruskega carja v Peterburgu. Njegovo potovanje je stalo Francoze 400.000 frankov. Časi se spreminjajo. Pred sto leti je pa francoski cesar Napoleon bežal iz Ruske, kjer je zatonila zvezda njegove slave. — V Parizu je sedela pred poroto pretekli teden žena bivšega francoskega ministra in sedanjega poslanca Kaloja, ki je, kakor znano, ustrelila urednika lista »Figaro«, ker sta se ona in njen mož bala, da ne bi list objavil nekaterih pisem, ki so se tikała njinu zasebnega življenja. Kalo je bil namreč ločen od svoje žene. Po ločitvi je vzel drugo, ki mu je napravila to sramoto. Moral je po umoru odstopiti od ministrstva, pri zadnjih volitvah pa je bil zopet izvoljen za poslanca. Vsi svetovni listi so obširno poročali o tej obravnavi in niso niti pozabili natančno popisati, kako je bila ta ženska pred porotniki oblečena, kolikokrat je jokala itd. — Francoska skrivaj zelo podpira Srbijo v njenem razporu z Avstrijo. Politično sovraštvo Francoske proti Avstriji sega tudi na denarni trg. Poroča se, da so francoske banke avstrijskim bankam odpovedale vloge in posojila. Zakaj to sovraštvo? Avstrija in Nemčija sta tesno zvezani. Francozi pa sovražijo Nemčijo radi leta 1870. in Avstrija mora kot zaveznica Nemčije čutiti tudi to sovra-

štvo. Morda pride v poštev tudi to, da je Avstrija katoliška država, na Francoskem pa imajo vlado v rokah framazoni.

× × ×

Kakor je razvidno iz teh poročil, imajo vse velike države v Evropi same doma mnogo opraviti in mnogo skrbi. Zato čas za veliko svetovno vojsko ni pripraven in si jo menda nobena država v Evropi posebno ne želi. Samo Srb je dregal in dregal. Upamo, da jo bo tudi iztaknil.

Dom in svet.

Za zboljšanje gospodarstva na Kranjskem. V nedeljo, dne 19. t. m. so se na povabilo poslanca Jarca sešli v Šmartnem pri Kranju zastopniki občin Stražišče, Mavčice, Staraloka in mesto Loka, da se posvetujejo v zadevi vodovoda za te občine. Poročala sta inženir Podkrajšek in poslanec Jarc. Želeti je, da bi se občine v tem važnem vprašanju zedinile, in da bi se prepotrebni vodovod začel kmalu graditi. — Zgradbo ceste Dobrnič — Pljuska sta si ogledala pretekli teden dr. Lampe in posl. Vehovec. V tem kraju je največja nadloga pomanjkanje vode. Zgrajenih je že mnogo kapnic. Za povzdigo praščereje se v tem kraju zelo trudi župnik Tomaž Rožnik. Vršil se je tudi razgovor glede vzornega pašnika. — V Vipavi se je vršila pretekli teden skupna seja občinskih zastopov: Vipava, Št. Vid, Podraga, Lože, Slap in Vrhpolje. Predsedoval je dr. Lampe, poročal pa inženir Zajc. Šlo se je za vodno preskrbo vipavske doline. Vršila se je tudi komisija za zgradbo vipavskih hudournikov. — Dne 25. t. m. je bil v Št. Petru razgovor glede uravnave Pivke in drugih zgradb. Shoda so se udeležili poleg županov tudi poslanci dr. Lampe, Gostinčar, dr. Pegan, Drobnič in dr. Počučnik. Razgovor se je pečal o nameravani ureditvi Pivke, o vodni preskrbi Notranjske, o nadlogah pri vojaških strelnih vajah in drugo. — Dovršena je nova deželna cesta iz Žirov mimo Rovt čez Zajele v Logatec. S tem je dobil žirovski okraj novo potrebno in važno zvezo.

Potrjeni zakoni. Najvišje potrjenje sta dobila naslednja deželnozborska načrta: 1. Načrt zakona v zadevi izpopolnitve in spremembe zakona z dne 15. septembra leta 1877., s katerim se dovoljuje okrajnim cestnima odboroma v Senožečah in v Postojni pobiranje mitnine na Reški cesti; 2. načrt zakona, s katerim se izpremnija in izpopolni zakon z dne 31. julija 1884. in s katerim se dovoljuje okrajnim cestnim odborom v Ložu, Logatcu in Ribnici pobiranje mitnine na cesti, ki vodi iz Rakeka preko Bloške police in od tu na eni preko Nove vasi in na drugi strani preko Loža v Babno polje do hrvatske meje.

Novi grobovi. Umril je v ponedeljek, dne 20. t. m. v Ljubljani župnik v p. Franc Škrjanec. — V Trnovem pri Gorici je umrl 21. t. m. kurat dr. Kodrič. — V Ljubljani je umrl 25. t. m. nadporočnik v pok. G. Stedry. Leta 1866. je bil v avstro-pruski vojski.

Osebnosti. Častno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje je dobil pomožni delavec tvrdke Bratje Kurzthaler v Domžalah, Matija Dimc. — V Kandiji se je mudil od 17. do 20. t. m. redovni general usmiljenih bratov Avguštin Koch. Uprava bolnišnice mu je jako ugajala. — Dne 23. t. m. je bil na Dunaju imenovan za doktorja prava g. Fran Železnik. — Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je dobil Lovrenc Dovžan, ki je služil pri posestniku Ivanu Benko v Srednji vasi pri Begunjah.

V Lurdu je bil pretekli teden evharistični kongres. V nedeljo popoldne je bila sklepna procesija, katero je vodil v imenu sv. očeta kardinal Belmonte. Zbranih je bilo v Lurdu 10 kardinalov, 200 škofov in stotisoče vernikov iz vsega sveta. Navzoč je bil tudi ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič. Zlasti se je udeležilo kongresa mnogo Čehov in Poljakov, ki so imeli svoja zborovanja.

Potres. Precej močan potresni sunek so čutili 22. t. m. v Novem mestu in okolici.

Neurje. Velikanski vihar je divjal v četrtek popoldne po Kranjskem, Trstu in Reki. V Ljubljani je podrl več dreves, v ljubljanski okolici pa podrl mnogo kozolcev in napravil na drevju škodo. Tudi iz Dolenjske prihajajo poročila o silnem neurju. V Trstu in na Reki je napravil vihar mnogo škode in prebivalstvo zelo prestrašilo.

Tabor »Svete vojske« na Brezjah. V nedeljo, dne 19. in v ponedeljek, dne 20. t. m. se je vršilo na Brezjah zborovanje, namenjeno, protialkoholno misel med Slovenci še bolj razširiti. Vsa prireditelja se je izvršila zelo lepo. Tabor se je pričel ob 3. ure popoldne. Voditelj »Svete vojske«, g. duh, svetnik Janez Kalan, je imel v cerkvi primeren govor, nakar so bile litanije z blagoslovom. Nato se je pričelo zborovanje pred cerkvijo. Orlovska godba iz Selc je zaigrala, domači pevci so zapeli in svetnik Kalan je otvoril zborovanje. Za njim so govorili: cesarski svetnik Pirc, dr. Ude iz Gradca, gđna Stupica, monsieur Kozak, vojaški kurat iz Celovca, kapucin Geya iz Reke. Zvečer so imeli zborovalci obhod po Brezjah. Godba, petje, umetni ogenj in streljanje je poveljevalo obhod. V ponedeljek so udeleženci prisostvovali sv. maši za pok prestolonaslednikom in njegovo soprogo. Ob 7. uri je imel v cerkvi govor g. župnik Ulbing iz Koroškega. Nato se je pričel občni zbor »Svete vojske«. Iz zanimivih poročil povzamemo, da se stvar zelo lepo razvija ne samo na Kranjskem, temveč tudi na Štajerskem, Koroškem, Goriškem, Primorskem in Hrvaškem. Po občnem zboru so se vršila ločena stanovska zborovanja: duhovniško, učiteljsko in dijaško. V nedeljo je bil pri zborovanju navzoč g. okrajni glavar Župnek, v ponedeljek po voditelj koroških Slovencev dr. Brejc. Knezoškof ljubljanski dr. Jeglič je zborovanje pisмено pozdravil.

Nesreče. V Boštanju je dne 16. t. m. treščilo v kozolec Janeza Mlakar na Dvoru. Kozolec je bil poln sena in žita. — Poseski Jablanica pri Boštanju je pobila toča in napravila veliko škodo po vino-

gradih. — Po lancovskem klanecu v Radovljici je peljal 20. t. m. Gromov fant iz Hraš pri Lescah žaganje. Splasil se mu je konj, fant je zletel na tla in se tako pobil, da bode revež težko okreval. — V strugo Kokre na železnem mostu med Kranjem in Primskovem je zašel 70 let stari vpokojeni davčni izterjevalec Varl, doma iz Klanca pri Kranju. Pobil se je na skalah, kjer so ga drugi dan našli mrtvega. Zapuščava vdovo in več nepreskrbljenih otrok. — Ljudskošolski učenec Srečko Šturm v Zagradcu je padel z drevesa in dobil težko rano na glavi. — V Njivicah je 16. t. m. pila ponevedoma 8letna hčerka Neže Novak jesihovo kislino. Kljub zdravniški pomoči je umrla v 24 urah. — Strahovita nesreča se je pripetila dne 22. t. m. v Gorici. V delavnici za topiče, ki se rabijo za streljanje ob slovesnostih i. dr., ki je bila last pridnega in poštenega Ferda Makuca, je nastala strašna eksplozija. Smodnik je razgal vso delavnico in izpod razvalin so izvlekli razmesarjena trupla Makuca, njegove žene in mehanika Rudolfa Komela. Poslopje je popolnoma uničeno. Rešila se je le dekla, ki je ravno pripravljala večerjo. Rodbina Makuca je bila vzorna krščanska rodbina. — Ivan Sitar v Perovem pri Kamniku je na žagi z deskami v nepredvidnosti svojo petletno hčerko težko poškodoval. — V cerkvi na Viču se je ponesrečil ozaljšavec Letnar. Padel je raz oder in si zlomil desno nogo. — V tovarni v Goričah je prijel jermen delavca Fr. Železnika. Morali so ga prepeljati v bolnišnico. — V kateriji v kamniškem okraju se je pri streljanju z možnarjem ponesrečil posestnik Jan. Janc. Prepeljali so ga v bolnišnico. — V Trebnjah pri Smledniku se je obesil gostač Janez Pristov. Zapuščava vdovo in štiri nepreskrbljene otročice. — Pri kopianju ilovice v Roženci pri Kranju se je ponesrečil Miha Bohinc. Dne 24. t. m. je šel 21letni delavec južne železnice Štefan Pramuš po železniškem tiru v bližini postaje Borovnice. Nenadoma je privozil tovorni vlak izza ovinka ter ga podrl na tla. Pramuš je padel tako srečno, da je obležal sredi med tračnicami in je vozil ves tovorni vlak preko njega. Sicer je dobil pri tem poškodbe, vendar pa ne smrtonovarne ter lahko govori kljub nesreči o sreči. Pripeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

Nesreče in zločini po svetu. V Petkovičih v Slavoniji je umorila s kuhinjskim nožem 23letnega Joza Bistriča njegova žena. Mož je bil velik pijanec in je ženo pretepala. — Iz Newyorka se poroča, da je pri delih v Panamskem prekopu razneslo 400 kg dinamita. Petnajst delavcev je ubitih, osem težko ranjenih. — Na Dunaju je krojač Kučera z nožem težko ranil sebe in svoja dva sinova. Stanje vseh treh je brezupno. Vzrok beda. Iz istega vzroka je tudi na Dunaju delavka Svitil utopila svojo 10 dni staro hčerko. Ali je res tem strašnim dejanjem vzrok samo beda? Mar ne tudi nevera in mnogokrat iz nje izhajajoči obup? — Franc Bučar iz Koprivnice je ustrelil do mrtvega svojo ženo Jožefo in nato pobežnil. Morilca še niso dobili. — Na straži pri vojaškem skladišču v Aihu na Tirolskem je neki vojak zaspal. Zalotil ga je častnik, ki ga je ozmerjal in mu grozil s kaznijo. Ko je častnik odšel, se je vojak

ustrelil. — V Celovcu, kjer so samomori na dnevni red, se je pretekli teden zastupil trgovski potnik Pavel Reblič in obesil dninar Janez Cajhen. — V Preserjah pri Komnu si je pogнал v glavo par krogel iz samokresa Ivan Pipan, orožnik v pokoju. Poizkusil si je prikrajšati življenje vsled obupa in neozdravljive bolezni — a vkljub novi bolečini bo vendar kmalu zaceljena njegova glava. Bog daj takim nesrečnejem pravo pamet in pravo pot k verskemu življenju, ki je edina tolažba v bolezni! — Pri kopanju je utonil 20. t. m. v Zagri pri Bovcu finančni stražnik Loganic. Zšel je v vrtinec, ki ga je potegnil pod vodo. — Velika nesreča se je zgodila 15. t. m. v Terzu pri Červinjanu. Ko je predpoldne pridrdral tja vlak, ki vozi iz Červinjana v Gradež, so se splašili voli nekega voznika. Vlak je voz razbil, enega vola razmesaril in ubil, dva vola pahnili v bližnji jarek, kjer sta se vtopila, gospodarja vrgel daleč v stran in tako poškodoval, da so ga morali pripeljati v bolnišnico, njegovega 9letnega sinčka pa ubil razsekavši mu glavo. — Utonil je v nedeljo dne 19. t. m. v Soči pri Strašicah pri kopanju vojak 10. topničarskega bataljona, po imenu Šumi. Kopal se je v družbi treh drugih tovarišev, ki pa niso opazili, kdaj je izginil pod vodo. Menili so, da je šel na suho. Ko so hoteli domov, so ga pogrešili. Truplo so našli šele 23. t. m. — Poskušen samomor vojaka. Z 2. nadstropja vojašnice na Travniku v Gorici se je vrgel korporal 47. polka neki Čeh s Štajerskega. Čudno, da se ni ubil. — Trupli nepoznatih morilcev. V bližini Nabrežine so našli dve trupli in sicer eno moško in eno žensko, ki ste ležali že več časa mrtvi med nekimi borovci. Trupli so pokopali ne da bi se moglo dognati kdo sta. Neznanca sta se namreč zasturpila z lizolom. — V Gradcu je skočil skozi okno svojega stanovanja in obležal mrtev 60letni zdravnik Weinberger.

Po ljubljanskih cerkvah so v ponedeljek zjutraj pristopali vpoklicani rezervisti v obilnem številu k mizi Gospodovi. Lepo to in vzpodbudno! Kruh močnih naj jim da moči, da bodo junaško prenesli vse težave in se vrnili kot zmagovalci!

Stoletnica II. ustanovljenja družbe Jezusove (oo. jezuitov) se bo v kapelici sv. Jožefa v Ljubljani (Elizabetna cesta 9) obhajala takole: 1. Dne 4., 5. in 6. avgusta bo zjutraj ob 6. uri sv. maša z blagoslovom in litanijami presv. Srca Jezusovega. 2. Dne 7. avgusta bo ob 6. uri slovesna peta sv. maša in Te Deum. Odpustki, ki jih je dovolil sv. oče Pij X. za te dni so: 1. popolni odpustek dobi enkrat, kdor v teku 4 dni (4., 5., 6. ali 7. avgusta) prejme sv. zakramente, obišče kako cerkev ali kapelo družbe Jezusove (v Ljubljani kapelo sv. Jožefa na Elizabetni cesti 9) in tam molí po namenu sv. očeta. 2. Nepopolni odpustek 7 let in 7 kvadragen dobi vsak dan (t. j. 4., 5., 6. in 7. avgusta) kdor obišče kako jezuitsko cerkev ali kapelo in tam po namenu sv. očeta molí. Družba Jezusova je bila prvič ustanovljena 27. sept. 1540, zatrta 21. julija 1773, drugič ustanovljena 7. avgusta 1814.

Varnost hranilnih vlog je tudi za slučaj najhujše svetovne vojske popolnoma

zajamčena. Zato je storila prav te dni neka ženica iz dežele, ki je prinesla svoje prihranke v neki ljubljanski denarni zavod in dejala: hranilnico ne bodo napadli, ker nima denarja na kupih spravljenega. Doma mi pa denar lahko tatovi odneso sedaj ko ni varuhov doma. Pametna ženska.

Smrtna kosa med ameriški Slovenci. V Clevelandu je umrla v German bolnišnici Uršula Kraker, soproga John Krakerja, predsednika veletrgovine The Ohio Brandy Distilling Co. Pokojnica je umrla v starosti 46 let. — Umrle je v Clevelandu Ignac Škrajnar v St. Clair bolnišnici. Ponesrečil se je pri delu v tovarni. Pokojni je doma iz Ambrusa. V Ameriki je delal 13 let. Zapušča soprogo in tri otroke. — Iz Onnalinde, Pa., poročajo: Rojaka Francka Pera, rodom Štajerca, je neki Dolenjec v salonu tako nesrečno pahnili, da si je prebil črepinjo in je bil takoj mrtev. Krivec je neznan kam izginil. Delo alkohola! — V Luksu je umrl rojak Janez Papež. Star je bil 47 let. Doma je bil iz žužemberške fare na Dalenjskem. V starem kraju zapušča ženo in nekaj otrok. — Umrle je v Clevelandu Ana Jalovec, soproga gotilničarja Mih. Jalovec, v starosti 23 let. Zapušča soproga in triinpol let starega sina.

O vojnih dajatvah je v tem času zelo nujno podučiti naše ljudstvo. Uredništvo »Domoljuba« daje radovoljno naročnikom lista tozadevna pojasnila.

Pomen hranilnic in posojilnic in jeli denar pri teh varno naložen? Hranilnice imajo namen v pospeševanje delavnosti in varčnosti. dajati vsakemu priliko, nalogati prihranjen denar varno kot kapital na obresti in ga zopet dvigati. Da je denar pri hranilnici popolnoma varno naložen, za to skrbi državna oblast sama, ker ima pri vsaki hranilnici svojega cesarskega komisarja, ki pazi na hranilnično poslovanje. Denar, katerega zaupajo ljudje hranilnicam, seveda ne leži ves v hranilnicah, ker bi sicer ne nosil nikakih obresti. Hranilnici zaupani denar izposojuje se zopet dalje proti obrestim. Kako pa se sme posojevati, to je po zakonu natanko določeno in sicer tako, da je izposojeni denar popolnoma varen. Hranilnični denar je izposojen po največ na zemljišča in sicer tako, da se sme le dve tretjini vrednosti dotičnega zemljišča obremeniti. To je, ako je zemljišče vredno 12.000 K sme hranilnica le 8000 K izposoditi. Pri hišah le do polovice vrednosti, to je na hišo, ki je vredna 12.000 K sme posoditi hranilnica le 6000 K. Za druga posojila so še bolj strogi predpisi.

Ustavljene listi. Državna oblast je ustavila izdajanje socialnodemokratskih listov »Zarja« in »Rudar«. Tudi Srbom naklonjen list »Dan« ne sme več izhajati.

Škodljivci. Oni, ki imajo denar pri hranilnicah in posojilnicah naložen in ga iz strahu, da ob vojskinem času ni varen, dvigajo, ne škodijo le samemu sebi, ampak tudi svojemu bližnjemu. Tisti, ki svoj denar iz hranilnic in posojilnic dvigne in ga hrani doma, ne izgubi le obresti, ampak pride tudi lahko ob svoj denar če ga doma tuda še tako varno hrani. Ne glede na to,

da se mu denar lahko ukrade, uniči se ta tudi na drug način, n. pr. po požaru ali izgubi itd.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

... Prosi za nas zdaj in ob naši smrtni uri.

Amerikanska povest. — Spisal Frančišek Finn S. J.

»Velečastni, ali je težko dokazati, da je res hudobni duh?«

To vprašanje zastavi Robert Collins, živ deček, star kakih deset let, z velikimi temnimi očmi in z drznim noskom na rdečem obrazku. Nagovorjeni pa je veleč. gosp. Barri, prijatelj njegovega očeta in danes na obisku v vili gospoda Collinsa. Gospod Barri je mož v najlepših letih, s finimi, plemenitimi potezami na obrazu in s prijaznim pogledom. Ravno se je na verandi vsedel na gugalnik in gledal v svitu večernega solnca se blesteče valove bližnjega jezera, ko priskače Robert in zastavi svoje vprašanje.

Duhovnik odgovori najprej le s prijaznim smehljajem, nato pa pravi: »Robert, to me spominja na dogodek, ki...«

Prede pa dokonča stavek, Robert vscelo vzklíkne:

»Hej, Karl, Janko, Stanko, hitro! Gospod Barri nam bo pripovedoval neko zgodbo!«

Ta klic je veljal bratom in tovarišem Robertovim, ki so se igrali na travniku med vilo in jezerom. Manjši dečki so se igrali vojake, dva večja, Stanko in Janko, sta se na strani živahno pogovarjala, mali Karl pa se je trudil, da bi iz klobukov svojih tovarišev postavil na hrbtu mirno ležečega Vilka visoko piramido. Ko je pa prispel na njih ušesa klic: »Zgodba«, se je polastilo vseh veselo razburjenje. Takoj so bili vsi na poti proti verandi, le Vilko in Karl sta zaostala; ko je namreč hotel Vilko po-

skočiti, je podrl Karla in sta se trkljala zaeno s klobuki proti jezeru. Toda hitro kakor blisk sta stala na nogah, zdrinjala za tovariši ter si sopeč in s pomočjo obeh komolcev priborila prvo mesto ob gospodu, ki je z vidnim dopadenjem opazoval živahno četo.

»Ali je kaka zgodba o duhovih?« vpraša napeto Stanko.

»Še boljša,« odgovori Robert, »o hudobnem duhu.«

»Začnite, velečastni, prosimo, začnite,« so klicali dečki kot iz enega grla.

»Najprej,« začne sedaj gospodar Bari, »najprej vam moram povedati, da te zgodbe še nisem nikomur povedal.«

»O, začnite, velečastni!« je donelo od vseh strani.

»Drugič ni ta zgodba še nikomur znana.«

»Ali je pa tudi resnična?« vpraša nedolžno mali Vilko in si obriše znoj.

»Do pičice! Že večkrat sem vam jo hotel povedati, pa se nisem mogle odločiti. Danes pa vam jo bom povedal celo.«

»Pred petnajstimi leti sem bil posvečen v mašnika. Takrat sem bil še brhek, mlad mož.«

»Tedaj ste se pa veliko spremenili,« blekne Robert nehote.

»Toda začnite vendar, velečastni, saj je vseeno, kakšni ste bili takrat,« zakliče Janko, kateremu je potrpežljivost že pohajala.

»Dobro. Kot novoposvečen mašnik sem šel za en teden k svojim staršem in daroval sv. mašo v cerkvi, v kateri sem tolikokrat molil kot otrok.«

Čez osem dni sem se moral vrniti v svojo škofijo, kajti škof mi je bil že odkazal službo na deželi. Bilo je prvi petek v avgustu, ko sem stopil v vlak, ki naj bi me pripeljal na polje mojega prvega delovanja. Najprej sem opravil svoj brevir, nato pa po svoji navadi izmolil kratko molitvico za grešnike, ki so umrli tega dne, dalje tudi za tiste nedolžne dečke, ki so bili ta dan v nevarnosti, da store prvi smrtni greh. Tako sem prevozil en del svoje sedemurne vožnje, kar mi obtiči oko na dečku, ki se je nemarno naslanjal na vrata, svoje velike oči pa zelo zamišljeno upiral vame. Še danes se mi zdi, da ga vidim pred seboj, tako natančno sem si vse zapomnil na njem.

Bil je najlepši deček, kar sem jih kdaj videl. Seveda vem dobro, da je še mnogo dečkov, ki hočejo biti prav tako lepi.«

Robert Collins je imel opazko na jeziku, toda jo je požrl, da bi ne motil pripovedovanja. Vedel je dobro, ko ga je mislil gospod.

»Nihče izmed vas,« nadaljuje gospod mirno, »se ne more meriti z dečkom, ki je pred petnajstimi leti upiral oči vame. Bil je tako lep, da še nisem videl enakega.«

Bil je kakih petnanast let star, precej majhen in na videz veliko mlajši. Oblečen je bil v popotno obleko. Črni lasje so se vsinali izpod okroglega klobučka in izpol-

njevali dečkovo lepoto. Iz njegovih izrazitih oči sta govorili dobrosrčnost in nedolžnost. Videlo se je na prvi pogled, da ni le po le telo, ampak tudi duša.

Rekel sem, da sta govorili iz njegovih izrazitih oči dobrosrčnost in nedolžnost. In vendar sem zapazil obenem neki gotov nemir in žalost na njegovem obrazu. Ko je videl, da ga opazujem, se je izpremenil njegov obraz in videl sem razločno, da se je v njegovih očeh porajala nevolja. Hitro se je obrnil in odprl vrata, hotec v bližnji vagon.

Pst, mu zakličem tiho, da bi ne vzbudil pozornosti sopotnikov, in mu s prstom namignem k sebi.

Na moj klic se je obrnil med vrati ter me nevoljno in neodločno gledal.

»Pojdi sem, dete moje,« mu zakličem. Pa še vedno je nepremično stal. Opazil sem, da se sam s seboj bojuje. Očitno ga je stalo mnogo premagovanja, da je prišel k meni. Slednič je potegnil roko od vrat. Toda čudno! Komaj je stopil korak proti meni, se je ves izpremenil. Vsa nevolja je hipoma izginila in zapazil sem toliko zaupnosti na njem, da skoro svojim očem nisem verjel.

»O veličastni,« vzklikne in mi pomoli roko — njegov glas je bil ravnotako prijeten kot njegova oseba — »hvala Bogu, da ste me poklicali. Še nikdar v svojem življenju nisem bil tako nemiren, in če bi bil odšel — in odšel bi bil gotovo, če bi me ne bili poklicali — tedaj bi se bilo lahko zgodilo nekaj strašnega.«

»Vsedi se, mali,« mu odgovorim, »se bova malo pogovorila. Opazil sem, da si bil nemiren in sem te poklical.«

Vsede se poleg mene in reče takoj: »Velečastni, rad bi se pri vas spovedal.«

»Čisto prav, dete moje. Toda boš moral počakati, da prideva v mojo škofijo, ker zunaj svoje škofije nimam pravice. Kakor hitro prideva v L . . . , te spovem. Med tem mi lahko poveš, zakaj si bil nemiren.«

»Dobro, veličastni. To je v resnici najhujši nemir v mojem življenju. Toda začnimo od začetka; moje ime je Rajko Summer. Star sem petnajst let, zadnjih pet let sem preživel v katoliškem zavodu v New Yorku. Po sklepu šolskega leta sem napravil z dvema prijateljema izlet v gore, in danes smo ravno na poti proti domu.«

»Kje pa sta tvoja prijatelja?« ga vprašam.

»V sosednjem vozu za kadilce sta, reveža. Dva najboljša dečka, kar sem jih kdaj videl. Oba sta se odlikovala v učenju in sta kongreganista. Poznam ju že tri leta in še nikdar nisem videl ali slišal kaj slabega. Res je sicer, da sta imela tudi svoje napake, vendar sta bila prav dobra dečka.«

Naš izlet je bil prav lep in prijeten. Lahko smo šli na lov, se vozili s čolnom, lovili ribe, se kopali, kolikor se nam je poljubilo. Edino, kar nam ni ugajalo, je bilo, da trideset milj naokoli ni bilo nikake katoliške cerkve. Deloma, ali bolje rečeno, popolnoma vsled tega smo se napravili na pot in zapustili kraj. Glejte, velečastni, jaz opravljal pobožnost deveterih

petkov na čast presv. Srcu Jezusovemu in danes bi moral biti deveti petek. Tovariša sta končala to pobožnost že v juliju. Večraj zvečer smo dospeli v vas S . . . in šli k župniku, ki ga pa žalibog ni bilo doma. On je bil edini duhovnik v celi okolici in mi smo morali sv. obhajilo opustiti; sedaj moram začeti zopet znova.« (Dalje.)

Gospodarske vesti.

Sejm. Na semenj v Ljubljani dne 22. t. m. je bilo prignanih 163 glav živine, in sicer 18 volov, 3 krave in 142 prašičev za rejo.

Deželna gospodinjska šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto s 1. oktobrom 1914. Šola je enoletna in traja od oktobra do konca julija. V šolo se sprejme 12 notranjih gojenk. Gojenke stanujejo v zavodu šolskih sester de Notre Dame in plačujejo za hrano in stanovanje po 30 K na mesec. Za gojenke z Dolenjskega, ki so podpore potrebne, dovoljuje deželni odbor šest ustanov po 15 K na mesec, to je polovico preskrbnine, ki jo je plačevati redu šolskih sester. Prošnje za sprejem in za ustanove je predložiti do 1. septembra t. l. na vodstvo deželne gospodinjske šole v Šmihelu, p. Kandija, kjer se dobe tudi vsa podrobna pojasnila.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 31. avgusta do 4. septembra s sledečim sporedom: V p o n e d e l j e k 31. avgusta od 2. do 4. ure popoldne: Pomen konserviranja sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenosti sadja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V t o r e k 1. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava marmelad (zalzna), mozge (povidla) in zdriza. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V s r e d o do 2. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Vlaganje sadja v kozarce (naprava kompota). Shranjevanje sadnih konserv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja in drugega sadja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V č e t r t e k dne 3. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoldne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravlanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboje in košarice in sode v svrhu kupčije. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadovnjaku in sadni kleti. V p e t e k dne 4. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadni kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjevcem, boleznimi sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. — Predavanja prve tri, oziroma štiri dni so namenjena v prvi vrsti našim gospodinjam in dekletam; od 3. do 4. pa gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh 5 dni ali pa tudi sa-

mo prve 3, oziroma 4 dni ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev, se je treba prigrasiti do 20. avgusta. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega, ki za podporo pravočasno po dopisnici prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1 K 50 vinarjev na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, ki se jim je izrecno dovolila. Priglasilom je pristaviti tudi, katere dneve se misli dotičnik udeležiti. Prošnje za podporo in priglasila je nasloviti na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija, Kranjsko).

Svinjska kuža obstoja po uradnem oklicu v okrajih Kočevje, Krško, Logatec in Rudolfovo, svinjska rdečica pa v okrajih Krško, Kočevje, Rudolfovo in Črnomelj.

Romanje v Lurd. Za dne 19. avgusta napovedano romanje se je oglasilo do danes nad 70 udeležencev iz vseh stanov. Romarski odbor javlja tem potom vsem interesentom, da se sprejemajo prijave še do 5. avgusta, vendar je v korist vsakogar z ozirom na stanovanja v hotelih itd., da se čimprej prijavi, ker se s tem zelo olajšajo predpriprave. Kot je že znano, se bo potovalo preko Italije, južne Francije, pot nazaj bo pa peljala v 2 delih, in sicer skupina A naravnost skozi Švico, skupina B preko Pariza. Cena vožnji je za skupino A: I. razred K 540.—, II. razred K 390.—, III. razred K 250.—. Skupina B: I. razred K 570.—, II. razred K 430.—, III. razred K 280.—. Pripomni se še, da se bo pri vožnji tja kakor tudi nazaj porabila le po ena noč za vožnjo. Odmor dobre romarji v naslednjih mestih: Padova, Milan, Nica, Marzelj po pol dneva, Lurd 3 dni, Lyon, Einsiedeln, Curih. Inomest po pol dneva. Vozni red in podrobna pojasnila dajeta in sprejemata priglasila gosp. Anton Hribar, župnik, Zalilog pri Železnikih in gosp. Lamb. Mally, Medija-Izlake pri Zagorju. 2417

Gorenjske novice

g Iz Dupljan, 26. julija. Otvoritvena predstava našega društvenega doma se je prav lepo izvršila, dasi je strašilo vreme in je mobilizacija pretresala srca. Dvorana je bila polna in igralo se je dobro. Iz uvodnega govora smo zvedeli, da je ravno letos 150letnica prvega slovenskega gledališča v Ljubljani in 125letnica prve slovenske ohranjene igre Linhartove »Županova Micka«. Otročja igra »Krištofov« od B. Gorenjka je bila dobro naučena, deklamacija boljša kakor so navadno po naših odrih, Milkin kuplet o Dupljanki pa je celo priznanja ne navajene Dupljane izzval do gromkega ploskanja. — Podružnici »Slovenske Straže« je bil izvoljen za načelnika občinski svetnik in vnet društvenik J. Jeglič, za tajnika Ant. Kuhar, za blagajnika Fr. Grašič in za odbornika P. Bohinjec.

g Iz Javorjev nad Škofjo Loko. Po 24 letih je bila v naši župniji zopet nova sveta maša, katero je daroval gosp. Pavel Jelovčan iz Dol. Zetine, bogoslovec goriškega semenišča. Župljani so z gorečnostjo pričakovali veselega

dne, zato so že teden prej postavili visoke mlaje, okrasili cerkev in svečano pritrkavali. V ganljivem govoru se je g. župnik leskovški spominjal umrlih starišev, posebno pa pred letom umrle matere. Pokazal nam je nadalje, kako moramo spoštovati duhovnike, ki so namestniki božji. Lep, prelep je bil ta praznik, zato gre vsa čast župljanom, gđni. učiteljici, cerkvenim pevcem, domačim in poljanskim gg. duhovnikom iz sosednih župnij, posebno pa domačemu g. župniku, ki je vse storil, da se je ta dan praznoval najslovesnejše. Prav gotovo se ga bomo še v poznih letih spominjali.

g Iz Loma. V nedeljo, dne 26. julija, popoldne po litanijah, je imel poslanec g. Piber tukaj shod. Razložil je politični položaj v Avstriji in vzroke sedanjega vojnega stanja. Slavil je rajnega prestolonaslednika kot vzglednega katoličana in povdarjal njegovo naklonjenost nasproti Slovincem. Razložil je razne v zadnjih letih sklenjene postavbe deželnega zbora, posebno pojasnil one, ki so kmečkemu ljudstvu življenjsko potrebne, n. pr. glede planin in pašnikov. Pojasnil je tudi šolski in cestni zakon. Vzpodbujal je k zvestobi do presvitelega vladarja ter pozval končno poslušalce, da so zaklicali cesarju trikrat: Živio! — Iz tukajšnje župnije je poklicanih ena tretjina gospodarjev pod orožje.

g Moravče. Hušnikar iz Drtije, bivši župan, bivši posestnik, a še odbornik liberalne posojilnice se nekaj usti čez našo hranilnico. Svetujemo mu, da molči.

g Moravče. Uslužbenec finančne straže Ferdo Kobal nam piše: »Ni res, da se financar Kobal ni udeležil črne svete maše, katera se je obhajala po umrlem prestolonasledniku in njegovi soprogi v ponedeljek, dne 6. julija, ker ni imel časa; res pa je, da me ta dan niti v Moravčah ni bilo, ker sem se bil že prejšnji dan z družino odpeljal na dopust.

g Tržiške novice. Prejšnji teden je bil teden raznih nezgod. V Dolini se je ponesrečil pri nabiranju drva učenec Ribnikar in se močno poškodoval. — No Košuti se je ponesrečil mladenič Mali od Sv. Ane. — Vsekal se je v nogo c. kr. cestar Peharčič in si baje presekal kost. — Član tukajšnjega Orla Jožef Zupan je zabijal žreblje v čevlje; en žebelj je držal v ustih, ta mu je zašel v želodec. Odšel je v ljubljansko bolnišnico, kjer so ga operirali. — Županstvo je prejelo potom c. kr. okrajnega glavarstva zahvalo za sožalno izjavo povodom umora prestolonaslednika in njegove soproge.

g Vrhpolje pri Moravčah. V sredo je umrl nagle smrti trgovec Jožef Prosenec. Ker je umrl tako nenadno, je zdravniška komisija truplo obducirala in izjavila, da je umrl na zastrupljenju. Ali se je umrl zastrupil sam ali pa je bil zastrupljen, še ni znano, čudno pa je, da je imel na glavi tudi znake udar-

cev; pojasnila bo pa zagoneten slučaj sodnija.

g Žiri. Vabimo na prav prijetno veselico, ki jo priredi abstinenčni odsek v nedeljo dne 2. avgusta po litanijah v Društvenem domu na Dobračevi. Na sporedu so: izbrane pesmi, godba, šaloigra in komični prizori. Ker je izboren spored, nizka vstopnina, vzvišen namen, se nadejamo obilne udeležbe.

Dolenjske novice

d Jurjevica pri Ribnici. Tu je umrl nesrečne in zelo sramotne smrti na »štriku«, posestnik, žagar in mlinar Jožef Oberstar, dne 23. julija t. l. Kaka sramota je to za hišo, za vas in za celo faro, da si je sam končal življenje tako premožnega posestnika. Pravijo, da se mu je zmešalo, kar je lahko verjetno, ker se je že prej večkrat nameraval sam usmrtiti na ta, ali podoben način. Žalostna smrt moža, ki je sovražil S. L. S. in zajemal duševno hrano iz liberalnega časopisja.

d Iz Kostela. Pouk v ekskurentni šoli v Kostelu, katero je obiskovalo 36 otrok, se je dne 15. t. m. zaključil s precej povoljnim uspehom. Ker je pričakovati, da bode število šolskih otrok vedno rastlo, ker že z novim šolskim letom se bode pomnožilo za štiri, — in z obzirom, da se pouk vsled slabega vremena redno ne vrši, — je nujno potrebno, da se ustanovi redna šola, katera je bila že pred kakimi 20 leti od c. kr. okrajnega oziroma deželnega šolskega sveta kot potrebna priznana in zagotovljena. — Želeti bi bilo, da bi gosp. Jos. Beljan, ker je že za imenovano šolo svojo hišo predelal, za kar mu bodi čast, zdaj med počitnicami, kakor je bil že obljubil, tudi stanovanje za učiteljske moči vred.

d Kresnice. Dne 19. julija smo imeli v Malinogi lepo slovesnost. Bil je blagoslov kapelice pri Manožniku. Sešlo s je veliko ljudi in fanti izobraževalnega društva so predstavljali tri kratke pa zabavne igre.

d Žužemberk. Pri nas se je zgodil dolenjski slučaj, ki ga menda Kranjska še ni doživela. Naša babica, znana Johanca, liberalna kandidatinja ob volitvah, je prišla pred tedni z hotri v cerkev h krstu. Kapelan ji je mirno rekel, naj počaka kar v zakristiji do konca krsta. Johanca pa pokonci. Iz zakristije plane v cerkev. Vrže se pred veliki oltar, in se začne zvijati in jokati, tolči po obhajalni mizi in zmerjati in kleti in kričati, da se je vse zgražalo in se je krik čul doli do pokopališča. Radovedni smo in bomo sporočili, koliko kazni ji bodo pa prisodili, ko je to storila vpricho Boga samega. Razprava se že vleče, kakor tista povest v jari kači. Sama pravi: Dokler drže doktorji in liberalci z menoj, se nič ne bojim. Par drugih žalostnih slučajev v zadnjem času, priča, da ima prav Zagovarja jo po časopisih li-

beralni »gospod visokih računov«. Sedaj, ko je odšel Jerše v Ljubljano ima manj tožb in zelo dosti časa za babico. Ona pravi, da bo prestopila v drugo vero, ker nočejo prestaviti kaplana. — Dne 19. julija je imela posojilnica »pri fari« občni zbor. Iz poročil načelstva smo izvedeli, da je razdelila v zadnjih petih letih čez 6000 K v dobrodelne namene, med tem polovico samo za povzdigo kmetijstva: za drevesa, umetna gnojila itd. Sedaj povejte kmetje, kdo vam hoče in dela dobro. Sicer tega ni zapisanega na bronastih ploščah, ampak v srcih hvaležnih kmetov. Oklenite se je še bolj, pa boste imeli še več koristi od nje. Še enkrat večja bi skoro lahko bila in tako med prvimi na Dolenjskem.

Notranjske novice

n Vrh nad Rovtami. Kakor imajo skoro povsod na Notranjskem svoje krajevne zaobljubljene praznike, tako imamo tudi mi praznik 6. avgusta. Pred davnimi časi je ta dan sedemkrat silno toča pobila. Ljudje so sklenili 6. avgust praznovati kot nedeljo. Toda kmalu so pozabili na ta sklep in toča jim je zopet ravno na ta dan hudo opustošila poljske pridelke. Zato so resno obljubili, da se bodo vnaprej vzdržali vsakega dela in se udeležili sv. maše. Leta 1906. so zastopniki župnije in naše podobčine odobrili obljubo svojih prednikov in se zavezali za se in za svoje potomce 6. avgust praznovati kot zapovedan praznik. Letos se bo kot druga leta tudi slovesno praznoval. Služba Božja bo ob 6. in 10. uri. Ob 10. uri bo č. o. Erem, kapucin iz Loke imel govor in bo daroval sv. mašo za odvrgnenje hude ure ob asistenci bližnjih gospodov sosedov. Ker v žirovskih hribih ta dan večina praznujejo, zato vabimo naše dobre sosedje iz Žirov in Zavranc na tej naši slovesnosti. Kdor bo hotel prejeti sv. zakramente, bo lahko vse lepo opravil zvečer pred praznikom in na praznik sam. Popoldne ob 3. uri bo č. oče kapucin imel govor za tretjerednike in bo III. red vizitiral; želeti je, da bi pristopilo mnogo udov v III. red. Z petimi litanijami in zahvalno pesmijo se bo zaključila naša slovesnost. Ker je ta dan Gospodov praznik namreč Jezusovo spreminjenje na gori Tabor bo od 2. do 3. ure popoldne izpostavljeno presv. Rešnje Telo, to pa zato, ker 26. julija nismo mogli opraviti molitvene ure povodom evharističnega shoda v Lurdu. Izvedeli smo o škofovi določbi prepoznano; sploh pa v naše hribe vsaka vest še le tedaj dospe, ko že skoro povsod drugod zastara. Tako smo o umoru prestolonaslednika in njegove soproge izvedeli še le 1. julija. Iz tega se razvidi, kako smo malo v stiku z drugim svetom. Vzrok je, ker ni v naši župniji niti ene ceste. Gospodje poslanci prosimo vas,

potegnite se za nas in nam naklonite vsaj zvezo ceste v Smrečju z rovtarsko cesto pri Popitu. Tako bi vsaj ena poštena cesta nas združila z ostalim svetom.

Pomiloščenje za prestopke proti vojaški obveznosti.

Cesar je izdal amnestijo, ki bistveno obsega sledeče:

I. Onim, ki služijo v vojni in pri mornarici, ki so se pred razglasitvijo mobilizacije pregrešili proti vojaški obveznosti s tem, da so dezertirali ali se niso odzvali pozivu, in so radi teža v preiskavi ali pred kaznijo, se odpusti preiskava in kazen, morajo pa takoj v vojake, in tisti, ki imajo kako šaržo, jo izgubijo. Interkalare dezertarjev se všteje v službeni čas. Preiskava in kazen se pa ne odpusti onim, ki so koga speljali k pregrešku proti vojaški obveznosti. Ako se ima kdo poleg teh pregreškov zagovarjati tudi radi drugih, je sicer deležen amnestije, a za druga kazniva dejanja je še vedno odgovoren.

II. Vsem v monarhiji, ki so obsojeni ali pa še v preiskavi, ker so se pred razglasitvijo mobilizacije odtegnili naboru ali vojaški službi, se odpusti kazen, ki je še niso prestali, oziroma preiskava in kazen; tudi jim ne bo treba dalje služiti. Morajo pa iti takoj k naboru, oziroma v vojaško službo in se v ta namen nemudoma priglasiti pri politični okrajni oblasti svoje domače občine. Sokrivci amnestije niso deležni. Izseljenci, ki so se vrnili in so asentirani kasneje kot v tretjem razredu, so obvezni služiti le do 31. decembra onega leta, v katerem izpolnijo 33. leto.

Za one, ki služijo v deželni brambi, veljajo ista določila kot za druge vojake in mornarje. Če se imajo zagovarjati razen radi pregreškov proti vojaški obveznosti tudi radi drugih kaznivih dejanj, so deležni amnestije, če že niso bili obsojeni; če so bili obsojeni, zanje amnestija ne velja, v jako ozira vrednih slučajih pa se jih lahko predlaga za posebno milost.

Narodno romanje v Lurd

pod duhovnim vodstvom gosp. Ant. Hribarja, župnika na Zalem Logu pri železnikih

s posebnim vlakom

Začetek romanja dne 19. avgusta.

Romarski skupini potujeta: Ljubljana, Pontoba, Verona, Milan, Vintemille, Marsailles, Lurd, Lyon, Genf, Maria Einsiedeln, Inomost, Ljubljana, 1948

Vožnja stane iz Ljubljane in nazaj v Ljubljano: I. K 540.—, II. K 390.—, III. K 250.—.

V teh vplačilih je zapopadna vožnja, hrana, prenočišče, vodstvo in napitnina. Programi se dobe pri preč. gosp. Ant. Hribarju, župniku v Zalem Logu pri železnikih in pri gosp. Lamb. Malij, trgovcu, Medlja-Izlake pri Zagorju.

Za kmeta.

Zadružna zveza v Ljubljani je imela v pondeljek sejo, kjer se je posvetovala, kako kmečkemu ljudstvu sedaj pomagati. Napravila je mnogo važnih sklepov in se obrnila do deželnega odbora kranjskega, naj bi pomagal kmetijstvu s tem, da nakupi za one kraje, v katerih bi se pokazala potreba za strojno delo, motorje, mlatilnice in kosilne stroje. Zadružna zveza v Ljubljani je sklenila včlanjenim posojilnicam priporočati, naj zelo pazijo na osebe, ki bi širile med ljudstvom neresnične vesti o varnosti naložb v denarnih zavodih. Vsakega, ki bi ljudstvo begal, slepil in hujskal, naj naznanijo pristojni oblasti, skrbe pa naj obenem, da imajo za vsak posamezen slučaj na razpolago zadostne priče.

Najnovejša poročila.

Cesar dela te dni brez počitka. Izrazil je tudi željo, da bi se preselil v Budimpešto, da bi bil tako bližje armadi. Te dni je sprejel v avdienci poslanika Giesla (naš bivši poslanik v Belgradu) in nadvojvoda prestolonaslednika Karl Franc Jožefa.

Srbi razstrelili most. Srbi so razstrelili most, ki med Zemunom in Belgradom vodi na avstrijska tla.

Prvi spopadi. Došlo je poročilo, da so se boji med avstrijskimi in srbskimi vojaki že pričeli. Na meji med Banatom in Srbijo je bila že včeraj (pondeljek) praska. Nastopilo je torej zdaj po prekinjenih diplomatskih zvezah dejansko vojno stanje, ki se je pojavilo s prvimi praskami. Pri Temes Kubinu so srbski vojaki s parnikov na Donavi streljali na naše vojake, ki so seveda nazaj streljali. Na obeh straneh je nekaj ranjencev. Nasproti Temes Kubinu stoje zdaj štirje srbski pehotni polki s tremi baterijami in dva kavalerijska eskadrona, ki imajo svoje opirališče v Semendriji. Srbom poveljuje Štefan Štefanović.

Poročila iz Srbije. Poslaniki vseh držav so zapustili Belgrad in odpotovali za srbsko vlado v Niš. Mobilizacija srbske in črnogorske armade hitro napreduje. Srbska armada bo čez nekaj dni zbrana v notranjih delih države. Srbija mobilizira vse od 18. do 60. leta. Glavni stan srbske armade je v Nišu. Kmetje so zelo nezadovoljni, ker niso mogli požeti žita. V Belgradu so se po prvi bojni pijanosti hitro iztreznili. Oblasti se nasproti našim državljanom zelo uljudne. Časopisi pišejo, da mir še ni končno izgubljen. Poroča se, da se srbski vladi ni posrečilo vzbuditi med prebivalstvom vojnega razpoloženja. Ves Belgrad želi, da bi Srbija sprejela kar Avstro-Ogrska zahteva. Kraljevič je osebno Belgrajčane navduševal. Pravi položaj zadnje dni v Srbiji označuje dejstvo, da srbski vojaki tako dezertirajo, kakor še niso nikdar prej. Srbski

narod namreč še ni pozabil, kdo da je rešil Srbijo popolnega poraza pri Slivnici. Dezertjerji dezertirajo večinoma v popolni uniformi. Pripovedujejo, da so srbski vojaki strašno nezadovoljni in da trpe vojaki bedo. Zadnje dni odreja premikanja vojakov, o katerih razlogov vojakov niso obvestili, so povzročila živahno vznemirjenje. Čete so izredno slabo preskrbljene.

Angleška zopet posreduje, da bi se vojska omejila samo na Avstrijo in Srbijo. Rusija se pa pritožuje, češ, da je Angleška prehladna v teh važnih trenutkih. Angleška vlada je izjavila ruskemu poslaniku v Londonu, da ona pri vsej stvari napetosti med Avstrijo in Srbijo, ni udeležena. Tudi nekateri francoski listi pišejo zelo ostro proti Srbiji.

Rusija. Ministrski svet je sklenil preteklo nedeljo, da bo Rusija med Avstrijo in Srbijo posredovala. Ta sklep je bil sklenjen na predlog vojnega ministra Suhomlinova in je bil odobren od strani carja. Posledica tega sklepa je, da je bil mobiliziran armadni zbor v Kijevu. Ruski poslanik v Parizu. Izvolški, je odšel nato takoj v Pariz in zopet nastopil svoje mesto. V Peterburgu je zaradi delavskih nemirov proglašeno obredno stanje. Car je zaslílal vojnega in mornariškega ministra v avdienci. Rusija namerava 5 armadnih zborov mobilizirati. Vojaški atašeji so k armadi vpoklicani. V ministrskem svetu je baje zahteval Suhomlinov, da naj se Rusija za Srbijo zavzame. O vojnem razvoloženju pa ni niti sledu v Peterburgu.

Druge balkanske države. Zagotavlja se, da ostane Rumunija nevtralna. — Iz Sofije se poroča: Tukaj so se začele zbirati četaške bande, ki bi udrle v srbsko ozemlje in ki so naperjene proti srbski vladi. Bulgarska vlada je na posredovanje srbskega poslanika v Sofiji snovanje band prepovedala. — Z uradne bulgarske strani se izjavlja, da je mogoče, da ostane Bulgarija nevtralna. Dogovora med Srbijo in Rumunijo ni. Večerno »Vreme« piše, da so se vojne šanse zelo dvignile in da smo pred velikimi dogodki. — Bulgarski poslaniški tajnik v Rimu je izjavil: »Bulgarija bo znala čuvati primerno svoje koristi, če seže vojska med Avstro-Ogrsko in Srbijo čez mejo.« — Bulgarskega prebivalstva se polašča veliko vznemirjenje. Pravijo, da je prišel trenutek in prilika, da se Bulgarija reši iz položaja, v katerega jo je spravil bukareški mir. Na deželi se vrše demonstracije in ljudje se bodo sami vzdignili, ako ne prične vlada z vojaškimi odredbami proti Rumuniji in Srbiji. — Grška vlada je namignila na Dunaju, da bo ohranila strogo nevtralnost. Vojska med Avstrijo in Srbijo ni dogodek, ki bi ogrožal bukareški mir in zato ne nalaga Grčiji nobene zavezniške dolžnosti. Grški ministrski predsednik se vrne iz Monakova v Atene. Iz Aten se nadalje poroča, da Grška nima povoda, da bi se v avstrosrbski spor vmešavala.

Italija mobilizira.

Belgija ima 200.000 mož in je vse pripravljeno za mobilizacijo.

Položaj bolj zadovoljiv. Iz Dunaja se poroča: Dela se na to, da bi se še v zadnji uri spor mirno rešil. V tem zmislu dela diplomacija vseh evropskih vellesil. Rusija ponuja posredovanje Italiji.

Mnenje gosp. Mitter-ja
v Inomostu.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Predpisujem že 15 let mnogim bolnikom z najboljšim uspehom vaše železnato kina-vino Serravallo.

Inomost, 3. julija 1911.

Dr. M. Mitter.

Vsaka naša gospodinja dobro ve, da je najboljši kavni pridatek Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem. Ta kavni pridatek se je zaradi svoje izvrstne kakovosti priljubil vsem našim gospodinjam. Rade ga pa kupujejo tudi zato, ker je pristen domač izdelek iz naše domače Kolinske tovarne v Ljubljani, ki je v slovenske narodne namene, posebno v korist obmejnim Slovencem, že mnogo darovala. — Pozivljamo vse naše gospodnje, da kupujejo in priporočajo svojim znankam samo Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovencem!

Za varstvo bralcev

se nikdar ne utrudimo opozarjati na mnoge ničvredne ponaredbe, ki jih brezvestni ljudje dandanes spravljajo v promet. Star je že dobri sloves in velika priljubljenost Fellerjevega blagodišečega fluida iz rastlinskih esenc z oblastveno zavarovano znamko »Elza-fluid«, ki kakor znano in kakor vsak dan slišimo iz vrst mnogih učinkuje pozitivlajoče, krepi živce in mišice ter lajša bolečine.

Ravno tako pogosto, kakor Fellerjev fluid ponarejajo tudi preizkušeno, prebavo pospešujoče želodčno sredstvo, Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z oblastveno zavarovano znamko »Elza-kroglice«. Ker so se mnogi o dobrodejnosti preparatov sami prepričali in jih od mnogih bralcev slišali hvaliti, svetujemo, da se proti ponaredbam varujete tako, da naročite oboje naravnost pri E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvatsko). Ducat Fellerjevega fluida za poskušnjo stane franko 5 kron, Fellerjevih kroglic pa 6 škatljic 4 krone franko.

Smešnice.

Iz sedanjega časa. »Mlad uradnik, čedne vnanjosti se želi za dalj časa oženiti.«

Ni res. (Slabo plačan uradnik): »Vse je že bilo« — se dostikrat sliši in marsikdo verjame. Jaz pa trdim, da ni res; kajti še nikdar nisem izhajal s svojo plačo do konca meseca.«

Prilika: Na ravniku (ekvatorju) je taka vročina, da morajo kuram ledu pokladati, da ne neso v trdo kuhanih jajc.

SKRIVALNICA.

Kje je moj mali z zajutrkom?

Zdravja in življenjske sreče si ne moremo misliti, ako ne izvršujejo vsi organi človeka svoje dolžnosti. Pesnik Hagedorn je vsled tega rekel: »Samo zdravje je življenje«. Predno greste spat, izpijte kozarec pristne Saxlehnerjeve Hunyadi-Janos grenčice in bodele po dobrem spanju čutili notranjo olajšanos, glava Vam bode vsled tega zdrava in vedra, kar je predpogoj vsakemu uspehu. Nešteti tisoči ljudi vsake starosti in vseh stanov ceni kot svojega najboljšega in najzanesljivejšega prijatelja Hunyadi-Janos grenčico, ki učinkuje neprisiljeno in absolutno točno, brez vsakega motenja želodca in ki si je iz ogrske prvostolice osvojila svet. —71—

Steckenpferd - lilično mlečno milo

BERGMANN & CO., Teštin ob Labi
je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohalnice.
Dobi se povsod & 80 vin. 745

Botri

ako hočete narediti svojim birmancem res veselje in dati spomin, jim kupite dobro uro in lepo verižico. Vse to dobite, kakor tudi lepe uhane, prstane itd. po znižanih cenah pri dobro poznani tvrdki

F. ČUDEN, Ljubljana 249
Prešernova ul. 1.

!! Ilustrovan cenik brezplačno !!

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 22. julija: 21, 10, 37, 77, 71.

Ržena sladna kava

iz gorske rži

se pošilja po povzetju v zavojih po 5 kg franko za

K 3-75 2011

z dodatkom lepih platnenih brisač, robcev itd. iz tovarne **Fran Sax**, Maslovedy pri Smiritz, (Češko).

Prosimo poskusite.

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -
- račune itd -

izvršuje natančno po

: naročilu :

: Katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

„CAS“

znanstvena revija, izhaja 10krat v letu in stane po 5 K en leto. Naročnino prejem upravnništvo v Ljubljani.

Proda se majhna, nova hiša

z vrtom, oddaljena tri četrt ure od Ljubljane pri Tržaški cesti v Podsmreki štev. 45, pri Dobrovi. Cena K 2600.—, 2378

Večje posestvo

je naprodaj. Obstoji iz: njiv, travnikov, hoste, ki je vse okoli hiše in gospodarskih poslopij, v lepem kraju blizu železnice. Resni kupci si lahko ogledajo: **Grize št. 1 pri št. Vidu na Dolenskem**. Naslov pove upravnništvo Domoljuba pod št. 2242. (Znamka za odgovor!)

Zaradi prese-litve prodam malo posestvo,

12 merikov posestva, en gozd, rede se 3 glave živine. Naslov: **Ana Tratnik, Struževo št. 7 pri Kranju**. 2388

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj **Janez Dolenc**, krojaški mojster v Javorjah, pošta Poljane nad Škofjo Loko. 2397

Dobri fotografični aparati
ceneje kot kje drugod!

Kompletne kamere z zraven spada-jolim od K 100 do K 600— in višje. Aparati za hitro fotografiranje, auto-mati in novosti. Priložnostni nakupi. Z državno in zlato kolajno odlikovani. Ceniki zastoj.

Mr. Birnbaum, fotoindustrija
1834 Hirschberg 644 Češko.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Petrove kapljice

Prekukulen in izvrsten lek proti akutnim in kroničnim boleznim želo-ca, črev, jeter, ledvice in oblisti. Petrove kapljice so sestavljene iz zeli-sčnih sokov, ki blagodejno učinkujejo na prebavo. Pomagajo vsakomur proti slabi prebavi, slabostim, kroničnemu kataru želodca in črev. Pomirjajo živce in krepi cel organizem. — **Petrove ka-paljice** so zakonito zavarovane in se raz-pošiljajo širom sveta. 1551

Steklenica velja 50 vin., 12 steklenic K 1.—, 24 steklenic K 10.—.

Dobiva se v lekarni „pri Sv. Petru“

FR. SULLER, Zagreb, Vlaška ulica 91

kakor tudi v vseh ostalih lekarnah.

Znak sv. Petra

Lovskega psa, braka

svitile barve, ki vztrajno išče in lahko najde zajca, **želim kupiti**. Ponudbe s popisom in ceno na naslov: **P. Višnjjan, pošta Višnjagora**. 2396

Mlinar

se išče za dober štulnat mlin, nastop službe takoj. **Jakob Černe**, posestnik mlina, **Fuzine, p. Sp. Hrušica**. 2292

Gospodarska zveza

Dunajska cesta v Ljubljani, Bavarski dvor 2415

Velika zaloga vsakovrstnih
poljedelskih strojev

iz najslavitejših avstrijskih tovaren.

Proda se hiša

v trgu na slov. Štajerju, pripravna za obrtnika. Cena 8.000 K. Dalje **hiša s posestvom**, priljučna za gostilničarja in mesarja, ki bi bil edini slovenski mesar v kraju. Cena 85.000 K. Poleg tega še **eno posestvo** za 75.000 K. Ponudbe naj se naslovijo: **»Fortuna 500/2360«** upravnništvo Domoljuba v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. dež. življ. in restne, nezd. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na dožive je in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. **že po prvem letu.**

Stanje zavarovanj koncem 1913 K 170.217.149-00

Stanje gar. fondov koncem 1913 K 43.424.496-17

V letu 1913 se je izplačalo za-

varovancem na dividendah

čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zas-onj in poštnine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Polni jarmeniki za žage in vseh vrst stroji za obdelovanje lesa najnovejše izborne konstrukcije in izborne izvršitve. Vsi stroji za mizarje, kolarje, sodarje in tesarje.

Tovarna za stroje O. Tommies, Ljubljana S
Dunajska cesta 35. — Ustanovljen 1847.
Turbi-ne za vse vodne razme-re. — Prosklji. re-gulatorji. Najboljši pripo-ročila tu in inozemskih obratov. Točasn v delu: Turbinska naprava za 1. kraj. dežel. elektrarno: 2 turbini po 1600 konj. sil.

Naznanilo in zahvala!

Usojam si naznaniti vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem, posebno slavnemu občinstvu fage Dol pri Ljubljani, Sv. Helene, Ihan in Kresnice, da sem se preselil iz Ljubljane, **Martinova cesta 15 v**

Dol pri Ljubljani št. 4.

Zahvaljujem se sl. občinstvu za dosežanje naklonjenost v nadi, da me poseča tudi v Dolu z obilnimi naročili, katere bom vestno in točno spolnil.

Priporočam svoje **veliko zalogo špecerijskega in manufakturnega blaga**, vse potrebščine za šivilje, raznega nakita za obleke, vse vrste izgotovljenih možkih srajc, ovratnike, kravate, nogavice po globoke znižanih cenah, iz najboljšega blaga. Nadalje bodem imel v zalogi vedno vse vrste moke, otrobe, grajs za prašice, kakor tudi najtinejšo žgano in surovo kavo, riž od 32 vinarjev naprej. — Prodajam vedno le sveže in zdravo blago po najnižjih cenah. Imam v zalogi tudi slavno znane **brzoparišnike Alfa**, prodajam vse vrste **stroje (poszemalnike) in orodje za mlekarstvo**, po najnižjih, od dunajske tovarne „Alfa“, dolo-enih cenah. Slavno občinstvo zagotavljam, da bo z blagom vse-lej zadovoljno in se mu najtopleje priporočam.

Z edličnim spoštovanjem

Franc Zorec,
trгоvec, Dol pri Ljubljani št. 4.

Brzojav iz Ljubljane.

Odločil sem se vsled pre-zidave skladišč in pomanj-kania prosiora po globoko znižanih cenah prodati su-kneno in modno blago za moške obleke, volneno, pol-volneno in perilno blago za ženske obleke.

R. Miklauc.

Pristna, naravna 1510

vina -

na debelo po 36 v, 44 v, 48 v, 60 v za liter, se dobijo pri **R. Marenčič, Kranj**. Vzorci na zahtevo zastoj in poštine prosto.

"Pravo pot"

ste krenili, ako si nakupujete vse kar rabite v

Prvi gorenjski razpošiljalni Ivan Savnik, Kranj št. 151.

Izredno velika zaloga klobukov po K 2,-, 2-50, 3,-, 3-50, 4,-, 4-50 do 10 K,

in sploh vsega, kar rabite. Poštena, solidna postrežba, cene brez konkurence. Pišite po vzorce moških in ženskih oblik!

Zahtevajte takoj brezplačno vzorce!

10.000

metrov

volnenega in polvolnenega blaga se globoko pod ceno razpošilja.

R. Miklauc
Ljubljana št. 5.

Prva kranjska razpošiljalnijska trgovina.

KAVA

50% ceneje!

Ameriška štedilna kava, lepo dišuća, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušajo K 10,- pošt. prosto po povzetju. Pol kilogr. prvovrstnega linega čaja za 2 K pošlje: **A. Saphir**, izvoz kave in čaja, Tiszabogdány 473.

OROŽJE in KOLESA na obroke. Posamezni deli najceneje II. ceniki zastoj.

r. Dusek, tovarna orožje, koles, šivalnih strojev. Opočno ob dr. žel. 2125, Češko. 3357

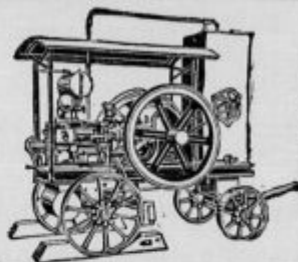
Zagrebski
Franck kot lovarniško znamenje
priporočujemo najboljši pridatek za kavo!
kot priznana
M. Zagreb 1903, 1-1912

Motorji na surovo olje in petrolin

ležeči in stoječi od 1-100 HP, kakor tudi lokomobile od 3-20 HP. Na tisoče motorjev v obratu. — Nikake finančne kontrole. — Prvovrstne reference. Ceni nabavni stroški. Ugodni plačilni pogoji. — Obsežna garancija. 1680

I. WARCHALOWSKI, Dumaj III. Paulusgasse št. 3.

Ceniki in ogled inženirja zastoj.

Podpirajte gorske tkalce, rokodelce!

Naročite za poskušajo naše poštene blago, čudovite trpežnosti in ostanete naš verni odjemalce!

23 m kanafasa za povlake, 78 cm šir., z rdeč. ali modrimi progami, stalno barve in trpežno samo K 10-60
Isto, 118 cm široko 1 kos 12 m " 9-30
23 m fine rumbarske tkanine za srajce " 12-
23 m bele fine tkanine za srajce „Iris“ " 11-50
18 m odfira za srajce, močno blago " 8-60
1 ducat belih lanenih damašk. brisač št. 7 " 6-50
50 m zavoj krasnih, stainobarvnih ostankov 3-15 m dolgih, močnih in trpežnih, platna, cejra, kanafasa, delena itd., vrsta 0 K 20-; vrsta I K 25-; vrsta II K 31-; Močni simski ostanki, vrsta 0 K 24-; vrsta I K 28-; vrsta II K 38-.

Po povzetju pošilja **KRSČANSKA GORSKA TKAL- LINERIA SPY št. 45 ORLIŠNICA KE GORE (Češko)**. Neugajajoče se zamenja ali pa se vrne denar nazaj.

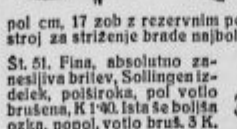

St. 50. Prave dunajske harmonike najboljšje kakovosti, garant, dobro preizkušeni, priporočljiv instrument. Za boljše in večje zahtevajte cenik.

8 tipk, 1 reg., 13 gl., 24-10 cm K 3-20
10 tipk, 2 reg., 28 gl., 24-12 cm K 5-40
10 tipk, 2 reg., 50 gl., 24-12 cm K 7-20
20 tipk, 3 reg., 70 gl., 30-15 cm K 10-80

St. 54. Najcenejši aparat za briti, dobro poniklan z dvorezno klisto, ranjenje čisto izključeno, z eno nadomestilno klisto. Komad K 1-75. Posamezne kliste à 25 vinarjev.

St. 57. Stroj za striženje las, fino poniklan z dvema nastavkoma za striženje, reže čez dva zoba, poniklani držaji. Reže brez nastavka 3 mm, s tankim nastavkom 7 mm, z debelim nastavkom 10 mm, cela dolžina 15 in pol cm, 17 zob z rezervnim peresom, komad K 4-90. — Isti stroj za striženje brade najboljšje kakovosti. Komad K 5-80.

St. 51. Fina, absolutno zanesljiva britve, Solingen izdelci, poširoka, pol votlo brušena, K 1-90. Ista se boljše ozika, popol. votlo bruš. 3 K.

Zahtevajte veliki cenik brezplačno in pošt. prosto z več kot 1000 slikami! Poštalna in zav. prosta. Neugaj. zamenj. ali denar nazaj.
E. LUNA, Maribor ob D. št. 201. I. razp. garant. in plat. blaga in gotov. orožja. Naroč. v vsaki listi.

Slovincem

najbolj priprav. na, dobra in najcenejša pot

v Ameriko in Kanado je čez **TRST** na snažnih parnikih - velikanih **CUNARD LINE**

Pojasnila in vozne karte daje:

Andrej Odlasek v Ljubljani,

Kolodvorska ulica 35,

poleg znane gostilne „PRI TISLARJU“.

Tovarne za Asbestškriklj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski materijal.

Palčki ne žive samo v pri-povedkah. Mali urni palčki so vedno na razpolago vsem gos-podinjam, ki si nabavijo dr. Oetkerjev pecilni prašek. Gos-podinja ima potem samo še izvršiti, na Oetker-jevem zav-itku, za dobro pečivo pred-pisane primesi in posvetiti četrt ure mešanju. V pol ure nadalje pa že lahko prinese najlepše kolače in najokus-nejše močnate jedi na mizo. Kajti z dr. Oetkerjevim pecil-nim praškom narejeno testo ne potrebuje vzhajanja. Vsako testo, narejeno s tem je takoj godno za peko. In vsako testo narejeno po dr. Oetkerjevem navodilu je rahla, izdatna in redilna močnata jed. Zato vpo-rabljajo modre gospodinjje sam-o pecilni prašek z znakom „Ein heller Kopf“, ki je naj-boljši. 2900

Lepo, zdravo koruzo

cena za 100 kg 17 kron prodaja J. KUŠLAN, trgovca v Kranju na vogalu pri farni cerkvi, kjer je tudi glavna trafikla. Istotam se dobi tudi vse specerijsko blago po najnižji ceni, poštežba točna in rečna. Priporočamo jo toplot! 1986

Ker mi za zimsko blago katero v kratkem začne prihajati, vsled pre-zidanja skladišč primanjkuje prostora sem se odločil

letno blago pod ceno prodati

Blagovolite porabiti to ugodno pri-liko za nakup blaga. Različni ostanki kambrika, kotenine in drugega blaga skoraj zastoj, rute za na glavo 35 vin.

Zglasite se v glavni trgovini

R. MIKLAUC

Stritarjeva ulica štev. 5

kakor tudi v podružnici

„Pri Miklavžu“

Medarske ulice, zraven loterije.

Ugodna prilika tudi za gg. trgovce!

500 K Vam plačam ako Vaših kur-jih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni bolečin ne odpravi moj uničevalec ko-renin Risa - balkam. Cena lončku z jam-stvenim piščancem 1 K 3 lončki 2-50 K.

Kemény, Kaschau (Kassa) I.
Poštni predal 12 711 Ogrsko.

Tehnični učni zavod Bodenschob ob Labi

Izučba prihodnjih inženirjev, arhitektov, tehnikov in kemikov.

Naročajte „Slovenca“!

DOMAČE PODJETJE. DOMAČI IZDELKI ODEJ. KRANJSKI IN OGRSKI KOČI.

Vsem tistim, kateri prihajajo v Ljubljano blago za oblačila nakupovati, se priporoča vsakemu domačo, prijazno in pošteno trgovino Pri

„ČEŠNIKU“

STRITARJEVA-LINGARJEVA ULICA

POSTELJINE GARNITURE, ZASTORI, TEPIHI. POSTREŽBA STROGO POSTENA, CENENIZKE. Zaloga vseh najnovjših vrst blaga za ženske in moške obleke. Prve novice volnenih, svilnatih in mrežastih rut ter šerp.

Opozorjam žene in neveste pri nakupu opreme (bališča) da je pri meni največja izbira. Tudi opozorjam na svojo lepo zalogo finega žameta za obleke in jopice.

UZORCE POŠILJAM PO POŠTI BREZPLAČNO.

Mlatilnice
Vratila
Cistilnice
Trijerje
Mline za moko
Stiskalnice za sadje in grozdje

Stiskalnice za seno
Motorje
Slamoreznice
Reporeznice
Brzoparilnike
Gnojnične črpalke
Idt., itd.

ter vsa vrstne druge predmete za gospodarstvo v najboljši kakovosti, pripo: oča znana domača razp-šiljalnica poljedelskih strojev

Fr. Stupica, Ljubljana

Največja zaloga razne železnine, orodja, strojev za industrijo, stavb. materiala itd. Cene nizke! Poštežba točna. Ceniki interesentom brezplačno na razpolago.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošl-

5%

ljanje denarja na razpolago brez-plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.060 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

I. Predsednik: Andrej Malan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

III. podpredsednik:

Karol Follak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, e. kr. profesor v p. v Ljubljani; Dr. Ferdo Čokal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, e. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; E. Remec, rasnatelj trg. zola v Ljubljani; Anton Sušnik, e. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušentčnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, e. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržiš, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Miškar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, e. kr. in. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, e. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.